

UNIVERZITA KOMENSKÉHO V BRATISLAVE
Prírodovedecká fakulta

Geovedne zaujímavé lokality strednej Európy Ukrajina a Rumunsko

Mária Bizubová – Lídia Turanová – Ivan Ružek

Bratislava
2015

Publikácia bola vypracovaná s podporou grantu KEGA č. 088-UK-4/2015 „Nové trendy v geovedách – geovedné vzdelávania učiteľov“

© RNDr. Mária Bizubová, doc. RNDr. Lídia Turanová, PhD., RNDr. Ivan Ružek, PhD.,

ZOZNAM LOKALÍT

UKRAJINA

Ukrajina – všeobecné informácie

Lokalita: Berehovo

Lokalita: Hoverla

Lokalita: Chust

Lokalita: Mukačevo

Lokalita: Nevický hrad

Lokalita: Perečín

Lokalita: Sinevirský prírodný park

Lokalita: Solotvyno

Lokalita: Užanský národný park

Lokalita: Užhorod

Lokalita: Trufanec, vodopád

RUMUNSKO

Rumunsko – všeobecné informácie

Lokalita: Alba Iulia

Lokalita: Apusenské vrchy

Lokalita: Berca – bahenné sopky

Lokalita: Bukurešť

Lokalita: Čierne more

Lokalita: Kluž (Cluj-Napoca)

Lokalita: Dealul cu Melci

Lokalita: Delta Dunaja

Lokalita: Detunata Goala

Lokalita: Geopark Hateg - krajina
dinosaurov

Lokalita: Groapa Ruginoasa

Lokalita: Kaňon Turdy

Lokalita: Rosia Montana

Lokalita: Scarisoara

Lokalita: Sibiu

Lokalita: Sighisoara

Lokalita: Targu mureş

Lokalita: Transylvánia

Lokalita: Turda salina– solná baňa

Úvod

Najlepšou učebnicou pre vnímavých pedagógov aj žiakov je príroda. Každý, ale predovšetkým učiteľ geovedných predmetov, by mal poznať nielen svoje bezprostredné okolie, prírodu Slovenska, ale aj štátov širšieho regiónu strednej Európy. Učiteľ by mal vedieť, kam žiakov zaviesť, aby im ukázal krásy neživej a živej prírody, ako aj zaujímavé historické zaujímavosti spojené s geovednými poznatkami.

Predkladaná publikácia nadväzuje na publikáciu Geovedné exkurzie na Slovensku, ktorú v roku 2008 vytvorili L. Turanová a M. Bizubová. Zamerali sme sa však na štáty, ktoré susedia so Slovenskom, prípadne sú ľahko dostupné zo Slovenska. Publikácia poskytuje zjednodušené a zrozumiteľné informácie o geologickej stavbe, reliéfe, biote jednotlivých vybraných lokalít. Všetky lokality sú prístupné a ich absolvovanie je možné aj s veľkou skupinou žiakov počas školských exkurzií.

Publikáciu môže využiť každý, kto rád cestuje a spoznáva nové krajiny.

Želáme Vám množstvo krásnych zážitkov pri poznávaní úžasných lokalít v regióne strednej Európy.

Autori

UKRAJINA

Lokalita: UKRAJINA – Zakarpatská oblasť

Základné údaje o lokalite

Oficiálny názov krajiny: Zakarpatská oblasť

Administratívne stredisko: Užhorod

Rozloha: 12 777 km²

Územné členenie: 13 rajónov (okresov)

Počet obyvateľov: cca 1,2 mil.

Národnostné zloženie: Ukrajinci (80,5 %, Maďari (12,1%), Rumuni (2,6%), Rusi (2,5 %), Rómovia (1,1 %), Slováci (0,5 %), Nemci (0,3 %), Rusíni – etnická skupina (0,8 %)

Štátne zriadenie: súčasť republiky Ukrajina

Prístup: Vyšné Nemecké a Ubla – cestné prechody, Čierna nad Tisou – železničný prechod, Veľké Slemence – prechod pre peších turistov a cyklistov, najlepšie je prístupný z Veľkých Kapušian a funguje denne od 8.00 do 20.00 hod.

Zakarpatská oblasť je lokalizovaná na západe Ukrajiny. Je súčasťou bývalej Podkarpatskej Rusi, ktorá patrí Ukrajine od konca 2. svetovej vojny. Hraničí so štyrmi štátmi: Poľskom (Podkarpatské vojvodstvo), Slovenskom (Prešovský a Košický kraj), Maďarskom (Boršodsko-abovsko-zemplínska a Sabolčsko-satmársko-berežská župa) a Rumunskom (župy Satu Mare a Maramure). V rámci Ukrajiny susedí na severe s Ivovskou oblasťou a na východe s Ivanofrankivskou oblasťou.

Administratívne členenie Zakarpatskej oblasti

Zakarpatská oblasť leží v ukrajinskej časti Karpát a prevažujú v nej pohoria a pahorkatiny s listnatými a ihličnatými lesmi a alpskými lúkami. Asi 80 % územia tvoria pohoria Ukrajinských Karpát. Najvyšší vrch Ukrajiny Hoverla (2 061 m n. m.) sa nachádza na východnej hranici oblasti v pohorí Čiernohorská polonina (Čornohora). Čiernohorská polonina je najvyššie pohorie Ukrajiny, ktoré je lokalizované okrem Zakarpatskej oblasti aj

v oblasti Ivanofrankivskej. Geograficky patrí do horského systému Polonín. Geologicky sú Poloniny súčasťou flyšového pásma. Hlavným stavebným prvkom sú flyšové horniny, predovšetkým pieskovce a ílovce či ílovité bridlice. V pohorí prevládajú trávnaté hole a je bez výrazných skalných útvarov. Pohorie je veľmi obľúbené medzi vysokohorskými turistami, pretože má dlhý tiahly chrbát s mnohými vrcholmi tvorenými pieskovicami, oddelenými sedlami na ílovitých horninách. Horský chrbát sa tiahne od vrchu Hoverla po vrch Pip Ivan. Pod vrchom Turkul v nadmorskej výške 1 750 m sa nachádza horské pleso Nesamovyte a vo výške 1 800 m leží jazero Brebenskul. Na ústrednom chrbte sú mnohé hraničné medzníky. Ďalšie flyšové pohorie Zakarpatskej oblasti sú Horhany. Sú viac menej bez Polonín, ale s množstvo kamenitých sutín, ktoré pokrývajú svahy pohoria. V okolí Užhorodu, Mukačeva a Chustu sa nachádzajú sopečné horniny, najmä andezit, bazalt a ich tufy. V JZ časti vystupujú horniny ml. treťohôr s ložiskami soli a termálnymi prameňmi. Najnižší bod oblasti (101 m n. m.) leží pri obci Ruské Gejovce v Užhorodskom okrese. Najvýznamnejšou riekou je Tisa, ktorá pramení neďaleko Rachova a miestami tvorí hranicu s Rumunskom a Ukrajinou. Ďalšie dôležité rieky sú Latorica, Uh, Boržava a Terreblă. Územie leží v miernom podnebnom pásme s kontinentálnou klímou, s priemernými zrážkami 700 – 1 000 mm ročne a priemernými teplotami +21 °C v lete a -4 °C v zime. Príroda Polonín sa chráni v rámci **Užanského národného parku** (1999). Ochrana je zameraná na vzácne ekosystémy pralesov, horské lúky – poloniny a skalné steny na Stinke. Súčasťou územia sú aj drevené kostoly zo 17. a 18. storočia. **Sinevirský prírodný park** s množstvom minerálnych prameňov a Sinevirským jazerom ľadovcového pôvodu je svojím charakterom prechodnou oblasťou medzi pohoriami Horhany a Poloniny. V Zakarpatskej oblasti je 11 miest: Užhorod, Mukačevo, Chust, Berehovo, Vynohradiv, Svalava, Rachov, Ťačiv, Iršava, Čop a Perečín. Administratívne centrum je Užhorod. Ďalšie dôležité mestá sú Mukačevo a Čop, centrum dopravnej infraštruktúry.

Podkarpatská Rus je historický názov územia, ktoré sa z prevažnej časti rozkladá na území dnešnej Zakarpatskej oblasti Ukrajiny, čiastočne na území dnešného Prešovského a Košického kraj na Slovensku a malou časťou zasahuje aj na územie Poľska a Rumunska (župa Maramure). Podkarpatská Rus je územie s veľmi pestrou históriou, najmä čo sa týka začlenenia do rôznych štátnych útvarov. Od 8. mája 1919 sa Podkarpatská Rus stala súčasťou bývalého Česko-Slovenska. Celkovú situáciu v tejto oblasti sťažovala značná hospodárska zaostalosť, ako aj nízka politická gramotnosť väčšiny obyvateľstva. Priemysel zamestnával v roku 1926 len 7000 ľudí, väčšina pracovala v lesníctve a poľnohospodárstve. Vtedajšia vláda ČSR prijala viaceré opatrenia, ktoré znamenali ekonomický a kultúrny rozvoj, čím sa zvýšila životná úroveň obyvateľstva. Hospodárske zaostávanie regiónu voči ostatným častiam ČSR, však naďalej pretrvávalo. Autonómiu nadobudla Podkarpatská Rus presne v deň vzniku tzv. Slovenského štátu a to 15. 3. 1939, no netrvala dlho, pretože v ten istý deň ju napadlo horthyovské Maďarsko a pričlenilo si jej časť. 29.6.1945 bola v Moskve uzatvorená zmluva medzi ČSR a ZSSR o Zakarpatskej Ukrajine. V roku 1946 bolo územie v rámci ZSSR začlenené do Ukrajinskej socialistickej republiky.

Lokalita: Berehovo

Základné údaje o lokalite

Okres: Berehovský rajón, Zakarpatská oblasť

Geomorfologická jednotka: Veľká dunajská kotlina, Zakarpatská nížina

Geologická jednotka: neogénna panva

Prístup: Berehovo leží asi 70 km juhovýchodne od hraničného prechodu Užhorod. Dostaneme sa tam po ceste E 50 a E58.

GPS súradnice: 48°12'09" N, 22°38'15" E

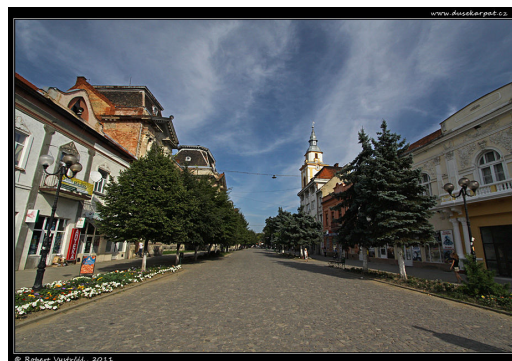

Charakteristika lokality

Berehovo (Beregszász) – mesto vína a termálnych kúpeľov. Cez mesto preteká malá riečka Virka (Verke, Virke). Polia a svahy okolitých kopcov sú vysadené vinohradmi. Žije tu cca 26 500 obyvateľov, prevažne maďarskej národnosti. Mesto je prirodzeným kultúrnym centrom Maďarov na Ukrajine. Zaujímavosti: pešia zóna s námestím, budova bývalého cisárskeho súdu, dnešné sídlo Zakarpatského maďarského inštitútu Františka II. Rákócziho, palác šľachtickej rodiny Bethleni zo 17. stor., v ktorom dnes sídli etnografické a historické múzeum berehovského okresu, gotický rímskokatolícky kostol Povýšenia sv. kríža, a reformátorský kostol. V meste je 45 pamätných dosiek (pamätné dosky majú zakarpatskí Maďari vo veľkej obľube). Okrasou mesta sú magnólie, sakury a gaštany. Na teritóriu nemocnice stoja 2 duby staré 500 rokov. Berehovo bolo založené v roku 1063. V dobe rozkvetu bolo najživším mestom horného Uhorska a kráľovským mestom. Vypálili ho Tatári, Turci a Poliaci, bolo centrom protihabsburského povstania.

Centrum Berehova

Termálne kúpalisko v Berehove

Kaolíňová šachta (Kuchlja) – geologická pamiatka známa od 15. storočia. Ťažil sa tu kaolín, dnes tu zimujú netopiere.

Iné zaujímavosti

Termálne pramene – okres Berehiv je jediný okres Zakarpatska, kde je niekoľko vrtov s horúcou minerálnou vodou, bohatou na železo. Podľa vedcov to súvisí s priebehom aktívnej seizmickej zóny. Na troch zo 7 vrtov boli postavené bazény. V Berehove sú vysoko mineralizované termálne vody (Si, CO, NA, Cl), analógy ktorých sa nachádzajú na Kamčatke, Sachaline, Islande a Novom Zélande. Termálne vody pri obci Koson sú vysokotermálne, na chlorid sodný bohaté vody strednej mineralizácie. Voda je podobná vode svetoznámeho strediska "Hajdúszoboszló" v Maďarsku. V Berehove nedávno otvorili prvý krytý termálny bazén v Zakarpatsku "Škovránok-Pačirta", ktorý je v štýle rímskych kúpeľov.

Okolie Berehova bola najväčšia **vinárska oblasť** Československa, svoj vinársky význam nestratila dodnes. Okrem degustačných sál je atraktívnou možnosťou ako okoštovať miestne vína, pravidelný septembrový festival BERECH FEST, ako aj festivaly v Mukačeve, Užhorode a inde. V Berehove je maďarský konzulát. Neďaleko sa nachádza známe centrum letných vodných športov – jazero Dijda.

Korolevo – významné archeologické nálezisko, boli tu objavené stopy najstaršieho osídlenia v Zakarpatsku. Nad mestom je menšia zrúcanina hradu Korolevo z 13. stor..

Vinogradov (okres Vinogradiv, Vynogradov, Vinogradiv) – mesto v južnej časti Zakarpatskej oblasti.

Zrúcanina hradu Kankiv pod Čiernou horou

Obyvateľstvo je z polovice maďarskej národnosti. Do r. 1946 sa nazývalo Sevljuš. Centrum je tvorené veľkým obdĺžnikovým parkom s pamätníkom II. svetovej vojny a hlavnou ulicou s obchodmi. V centre možno navštíviť Palác barónov Pereni a blízku zrúcaninu Ugočanského hradu zo 14. stor., postavenú na pahorku pod bývalou sopkou Čierna hora. Hrad sa tiež nazýva Kankiv, Kanko alebo Vynogradovský hrad. Na pôvod názvu hradu existuje niekoľko verzií. Podľa prvej istú dobu na hrade vládol zbojník Kanko, podľa druhej tu žili mníši, ktorí nosili odev z ovčej vlny, nazývanej Kanko, podľa tretej názov pochádza z maďarského slova, ktoré by sa dalo preložiť ako kamenný blok ("кам'яна брила"). Zrúcanina tvorila kulisy i niekoľkým filmom v čase sovietskej éry, (napr. film Nad Tisou).

Literatúra

<http://www.dusekarpat.cz/ukrajina/vinogradiv/> (október 2015)

http://www.karpataljaturizmus.info/product_info.php?language=cz&products_id=740(október 2015)

<http://zakarpati.cz/berehovo.php> (október 2015)

Lokalita: Hoverla

Základné údaje o lokalite

Okres: Rachovský rajón, Zakarpatská oblasť

Geomorfologická jednotka: Východné Karpaty, Ukrajinské Karpaty, Čiernohorská polonina

Geologická jednotka: flyšové pásмо

Prístup: Cesta na Hoverlu vedie z mesta Vorochta.

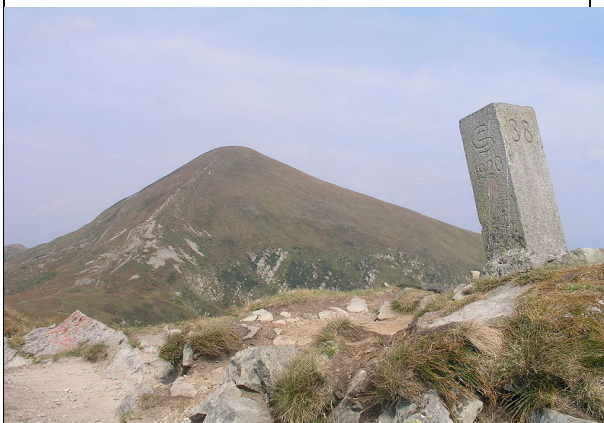
Prechádza k rieke Prut a smeruje do dediny Černahora. Z dediny trvá cesta na vrchol približne 5 hodín chôdze (11 km). Je možný aj iný prístup.

GPS súradnice: 48°09'38"N, 24°30'01"E

Charakteristika lokality

Hoverla (ukr. Говерла) – 2 061 m vysoký vrch vo Východných Karpatoch a zároveň najvyšší vrch na Ukrajine. Jeho vrcholová časť pripomína chrbát Brontosaura. Nachádza sa na hranici Ivanofrankivskej a Zakarpatskej oblasti v Čiernohorskej polonine. Na jeho východnom svahu pramení rieka Prut. Čierna hora je pokračovaním poloniny Svidovec, od ktorej ju oddeľuje prielomová dolina Tisy. Svahy sú zarastené bukovými a smrekovými lesmi. Vrchol tvoria subalpínske lúky, ktoré sa na Ukrajine nazývajú poloniny. Po nenáročnom chrbte vystupuje chodník na vrchol s kovovým krížom a štátnou vlajkou. Výhľad z vrcholu je výborný, obzvlášť na blízke rumunské pohorie Maramureš na juhu. V roku 1880 bol vytvorený prvý turistický chodník z Hoverly na Krásny Luh a nasledujúci rok prvá chata. V 20. storočí, najmä po roku 1991, keď Ukrajina získala nezávislosť, stratili Ukrajinci lacný prístup k horským oblastiam v Rusku. Zvýšila sa preto popularita miestnych hôr a Hoverla sa stala obľúbená ako stredisko extrémnych športov. Každoročne na vrch vystúpi aj bývalý ukrajinský prezident V. A. Juščenko. V rokoch 1918 až 1938 bola Hoverla na hranici Československa a Poľska. Dodnes sú tu zachované a dobre viditeľné niektoré

Vrchol Hoverly s glaciálnym karom ↑↑

Vrchol Hoverly s hraničným kameňom (bývalá hranica Československa a Poľska) ↑

V tomto pohorí sú výrazné stopy po kvartérnom zaľadnení. Glaciálny reliéf s typickými karmi je najmä na severných svahoch.

hraničné kamene bývalej Československej republiky.

Iné zaujímavosti

Prutský vodopád – najväčší ukrajinský vodopád s celkovou výškou 60 metrov. Padá z ľadovcového kotla, ktorý sa zarezáva do východného úbočia Hoverly. Na prelome jari a leta na svahoch Hoverly kvitne veľké množstvo rododendronov. Na vrchole stojí asi 5 m vysoký betónový stĺp, križ a pamätná doska k vyhláseniu nezávislosti Ukrajiny. Pre Ukrajincov je Hoverla magická hora. Každý musí na ňu raz za život vystúpiť.

Čierna hora (Čornohora, Čiernohorská polonina, polonina Čierna hora) je najvyššie pohorie Ukrajiny, nachádzajúce sa na JZ Ukrajiny. Hlavným stavebným prvkom pohoria sú flyšové horniny.

Prut – 953 km dlhá rieka, ktorej pramenná oblasť je pod vrcholom Hoverly. Blízko rumunského mesta Galati sa vlieva do Dunaja. V staroveku bola známa ako *Pyretus*, či *Porata*.

Lazeščina – obec pod Jablonickým priesmykom. Kedysi to bola najvýchodnejšia obec Československa. Je východiskom do oblasti Hoverly cez 9 km vzdialenú horskú osadu Kozmeščik, ukrytú hlboko v horách.

Jasiňa – mestečko na brehu Čiernej Tisy pod horskými veľikánmi polonín Svidovec a Čierna hora. Nachádza sa tu Huculské múzeum, v r. 2011 novo zrekonštruované. Najvýznamnejšou pamiatkou obce je drevený kostol Strukivska cerkva.

Rododendrony na svahoch Hoverly

Lazeščina – roztrúsené osídlenie na zosuvnom svahu

Literatúra

http://cestovani.idnes.cz/ukrajina-hoverla-0ep-/kolem-sveta.aspx?c=A120929_1834464_kolem-sveta_tom (október 2015)

<http://sk.wikipedia.org/wiki/Hoverla> (október 2015)

<http://www.treking.cz/treky/hoverla.htm> (október 2015)

Lokalita: Chust

Základné údaje o lokalite

Okres: Chustský rajón, Zakarpatská oblasť

Geomorfologická jednotka: Východní Karpaty,
Ukrajinské Karpaty, Chustské vrchy

Geologická jednotka: sopečné pohorie

Prístup: Chust leží asi 107 km juhovýchodne od hraničného prechodu Užhorod. Dostaneme sa tam po ceste E 50, E58 a H09.

GPS súradnice: 48°10'00"N, 23°18'00"E

Charakteristika lokality

Chust – okresné mesto v Zakarpatskej oblasti. V minulosti bolo krátky čas v súvislosti s predvojnovými udalosťami, hlavným mestom nezávislej Karpatskej Ukrajiny (1939). Chust je so svojimi 35 tisíci obyvateľmi tretím najväčším a najvýznamnejším mestom Zakarpatskej Ukrajiny. Leží na sútoku riek Tisa a Rika a jeho história siaha do 11. storočia. Od roku 1329 bol kráľovským mestom. Hlavnou turistickou zaujímavosťou je zrúcanina Chustského hradu stojaca na vrchole Zámkovej hory. Pohodlný výstup na zalesnenú horu prináša výhľad na celé mesto. Katolícky kostol sv. Elišky pochádza zo 14. storočia. V Chuste zostalo do dnešných čias niekoľko významných stôp po československej minulosti (Masarikova kolónia – obytné domy pre zamestnancov čs. št. správy, budova bývalého štátneho reálneho gymnázia z r. 1933, budova bývalej okresnej nemocenskej poisťovne a vlaková stanica).

Dolina narcisov – jediné miesto na Ukrajine, kde sa dodnes zachovali bohaté porasty endemických narcisov úzkolistých (*Narcissus angustifolius*). Nachádza sa 3 km východne od Chustu. Narcis tu kvitne v prvých troch májových týždňoch. Táto pôvodne horská rastlina typická pre alpské a subalpské pásmo, postupne migrovala do nižších polôh. Ďalšie lokality zanikli nadmernou pastvou a porušením hydrologického režimu častými zásahmi človeka.

Chust, v pozadí Zámkova hora

Narcis úzkolistý

Dolina je od roku 1980 súčasťou Karpatskej biosférickej rezervácie, ktorá je pod ochranou UNESCO. Rozloha chráneného územia je 256,5 ha. V Doline narcisov sa nachádza ešte ďalších 497 druhov rastlín, z toho 28 ohrozených druhov zapísaných v Červenej knihe Ukrajiny. V hlavnej sezóne, keď narcisy

	kvitnú sa za vstup do rezervácie platí vstupné.
--	---

Iné zaujímavosti

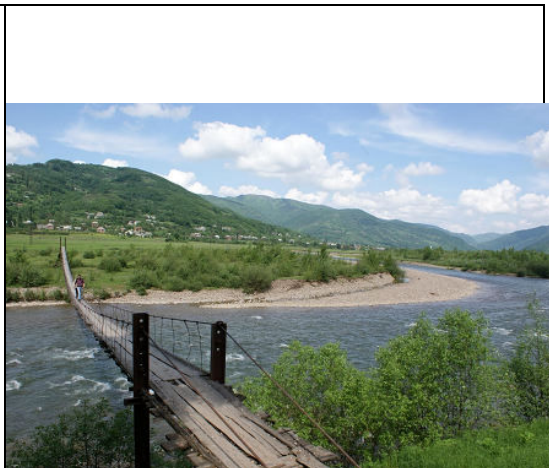
Chutské vrchy – horské pásmo sopečného pôvodu s výraznými sopečnými kužeľmi. Najvyšším vrcholom je Tupyj vysoký 878 m. Geologické podložie je tvorené vulkanickými horninami ako sú čadiče a tufy.

Polonina Piskoňa – najmenšia polonina Zakarpatska. Dvíha sa nad dolinou rieky Terebly, ktorá je prítokom Tisy a vytvára dominantu obciam Koločava, Nehrovec a Sinevir. Jej vrchol Nehrovec dosahuje výšku 1709 m n. m..

Polonina Boržava – podľa mnohých najkrajšia polonina v Zakarpatsku. Nachádza sa v strednej časti Zakarpatskej Ukrajiny medzi mestami Volovec, Svaljava a Mižhirja. Najvyšším vrcholom je Stoj (1681 m n. m.).

Boržavská úzkokolejná železnica (Vinogradov - Iršava) – posledná fungujúca úzkokolejka na Zakarpatskej Ukrajine. Železnička je dnes múzejná, dosahuje max. rýchlosť cca 20 km/h a 30 km trasu absolvuje za 2 hod. Je turistickou atrakciou.

Iršava – menšie okresné mesto v strednej časti Zakarpatska. Je konečnou zastávkou úzkorozchodnej železnice z Vinogradova. Nachádza sa tu niekoľko zaujímavých kostolov a rozľahlá tržnica. Prvá písomná zmienka o meste pochádza z roku 1341. V minulosti patrilo Rakúsko - Uhorsku, od jeho rozpadu do roku 1938 bolo súčasťou Československa. Je rodiskom speváčky Ivany Bagovej (1993), víťazky súťaže Hlas Česko-Slovenska. Okresu kraľuje horský masív Karpatského vulkanického chrbta Veľký diel, ktorý sa tiahne od rieky Boržava po Latoricu.

Polonina Piskoňa nad dolinou Terebly

Boržavská úzkokolejka

V obci Lisičevo je prístupná stará funkčná kováčska vyhňa (kuzma), jediná v Európe.

Začarovaná dolina (Smerekovyj kamiň), v ktorej je rovnomenná rezervácia. Patrí do Národného prírodného parku Začarovaný kraj.

Literatúra

<http://sk.wikipedia.org/wiki/Ir%C5%A1ava> (október 2015)

<http://ukrajina.svetadily.cz/clanky/Mene-zname-krazy-Zakarpatske-Ukrajiny> (október 2015)

<http://www.dusekarpat.cz/ukrajina/uzkokolejka-borzava/> (október 2015)

<http://www.karpaty.net/ukrajina/chustske.htm> (október 2015)

<http://zakarpati.cz/rajon/irsavsky.php> (október 2015)

Lokalita: Mukačevo

Základné údaje o lokalite

Okres: Mukačevský rajón, Zakarpatská oblasť

Geomorfologická jednotka: Východné Karpaty, Východný Vihorlat

Geologická jednotka: sopečné pásmo

Prístup: *Mukačevo leží asi 40 km juhovýchodne od hraničného prechodu Užhorod. Dostaneme sa tam po ceste E 50 a E58.*

GPS súradnice: 48°26'31"N, 22°43'06"E

Charakteristika lokality

Mukačevo – druhé najväčšie mesto Zakarpatskej Ukrajiny (cca 100 tisíc obyv.,) v doline Latorice. Od 13. storočia patrilo do mukačevského panstva. Bolo sídlom biskupov Mukačevskej eparchie (gréckokatolícke biskupstvo). V r. 1918-1938 patrilo mesto Československu. Stred mesta je tvorený rozvetvenou pešou zónou s mnohými obchodmi, reštauráciami a barmi. Na pešej zóne je niekoľko pamätníkov, hlavné je súsošie Cyrila a Metoda.

Hrad Palanok je hlavným turistickým objektom. Táto stredoveká pevnosť stojí na kopci sopečného pôvodu (andezit), asi 2 km od centra. Pozoruhodné je námestie tvaru L, ktoré svojou úpravou môže smelo konkurovať aj nemeckým mestechám. V ohybe námestia sa nachádza radnice a priamo pred ňou, cintorín padlých hrdinov Červenej armády za Veľkej vlasteneckej vojny. Neďaleko mesta je Monastir sv. Mikuláša na vršku nazývanom Černeča hora (Mníšsky vrch), kde v minulosti sídlili mukačevskí biskupi.

Koločava – obec, cca 150 km na východ od Mukačeva, dlhá 20 km, 8 tisíc obyv.. Obcou preteká rieka Terebla. Je tu pochovaný miestny **lúpežník Nikola Šuhaj**. Preslávil ho **Ivan Olbracht**, ktorý tu v dobe prvej Československej republiky niekoľko rokov žil a vyučoval.

Hrad Palanok v Mukačeve

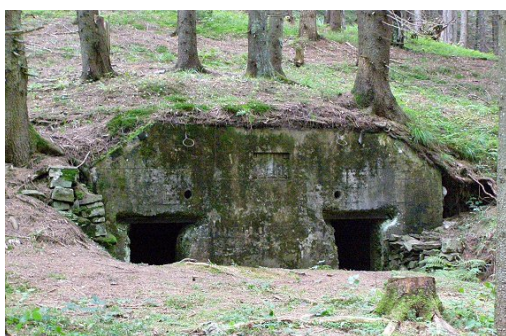
Radnica na námestí

Pri drevenom kostole sv. Ducha sa nachádzajú hroby českých četníkov zabitých Nikolom Šuhajom.

V dedine je škola s múzeom a bustou Ivana Olbrachta.

Iné zaujímavosti

V tomto kostole bolo donedávna Múzeum ateizmu založené v čase existencie ZSSR. Za cintorínom je Múzeum československej školy. **Bunkre Línie Arpád** sú zaujímavou pamiatkou na druhú svetovú vojnu, kedy s Maďari pokúšali zastaviť priebeh Východokarpatskej operácie. Najlepšie zachovaný a sprístupnený komplex sa nachádza priamo pri ceste do Sinevirskej Poljany. Inde v lese a pri ceste sú bunkre malé a v zlom stave. Sú pri nich inštalované tabule s názvom obrannej línie.

Bunker Línie Arpád

Skansen Staré selo

Busta I. Olbrachta v Koločave

Skansen Staré selo v Koločave existuje od roku 2007. Vznikol z iniciatívy kyjevského politika a koločavského rodáka Stanislava Arževitina.

Od roku 2009 je jeho súčasťou **múzeum Koločavská úzkokoľajka**. Hlavnou pýchou je parná lokomotíva vyrobená v Nemecku v r. 1951. Zachránili ju pred zošrotovaním zo stanice Chmilnyku.

Literatúra

<http://karpaty.net/kolocava/> (október 2015)

<http://sisa.blog.sme.sk/c/275137/Mukacevo-a-okoli-Kolocava-a-hrob-Nikoly-Suhajeloupeznika.html#ixzz2hZyWR9sA> (október 2015)

<http://ukrajina.orbion.cz/mukacevo/pruvodce/> (október 2015)

<http://www.janmiklin.cz/clanek-uzhorod-polonina-borzava-a-mukacevo> (október 2015)
<http://www.ukrajina-foto.estranky.cz/clanky/mukacevo.html> (október 2015)

Lokalita: Nevický hrad

Základné údaje o lokalite

Okres: Užhorodský rajón, Zakarpatská oblasť

Geomorfologická jednotka: Východné Karpaty, Východný Vihorlat

Geologická jednotka: sopečné pásmo

Prístup: Nevický hrad leží asi 12 km severne od Užhorodu a 10 km južne od Perečína. Perečín leží asi 20 km severovýchodne od hraničného prechodu Užhorod. Dostaneme sa tam po ceste H 13.

GPS súradnice: 48°40'53"N, 22°24'34"E

Charakteristika lokality

Nevický hrad – najväčšia a najzachovalejšia hradná zrúcanina v Zakarpatsku. Ruiny kedysi mohutného gotického hradu z 12. storočia sa nachádzajú na výraznom zalesnenom kopci sopečného pôvodu (andezit) nad riekou Uh (Už), neďaleko obcí Nevické a Kamjanyca.

Sú v nadmorskej výške 264 m, na predvrchole vrchu Čerešňa. Tvorí významnú krajinnú dominantu. Najzachovalejšou časťou hradu je zastrešená bašta, do vnútra sa však nedá dostať. Krásne vyhladky do doliny Uhu a na Vihorlat sú aj z prístupných hradieb. Hrad je tiež obľúbeným cieľom čerstvých novomanželov k nafoteniu svadobných fotografií. Možno to vychádza i z histórie.

Podľa jednej z legiend sa v stredoveku za múrmi Nevického hradu schovávali mladé snúbenice známych šľachtických rodín. Preto sa hrad nazýval hrad neviest ukrajinsky „zamok nevist“. Hrad Nevické navštívil v roku 1892 slávny spisovateľ Jules Verne. Krásna príroda okolia nevického hradu mu bola inšpiráciou pri písaní románu „Tajomný hrad v Karpatoch“.

© Robert Vydříl, 2010

Nevické - Helusone

Hrad Nevický

Iné zaujímavosti

Wagnerov park (ukrajinsky сад Вагнера) – nachádza sa vedľa zrúcaniny Nevického hradu. Donedávna bol pekne udržiavaný s jazierkom a fontánou, teraz je spustený (stav v r. 2010). Bol založený v roku 1879 z iniciatívy miestnych vlastencov Užanskej lesnej správy Rakúsko-Uhorska. Meno dostal na počesť známeho uhorského učenca, lesníka a záhradníka Karla Wagnera. Vznikla tu lipová aleja, fontána a námestíčko. V jeho centre bol umiestnený pamätník na Karla Wagnera. Neskôr, v roku 1924 bol park obnovený, vyčistený a centrálné námestíčko bolo pripravené na divadelné predstavenia, svadby a iné spoločenské udalosti, ktoré sa tu konali.

Nevický stĺp – legendami opradený skalný útvar sopečného pôvodu, ktorý sa nachádza na svahu pod ruinami Nevického hradu. Podľa ukrajinskej povesti patrila obrov a nazývali ho ako "ditorodný". Mladé ženy sa mu chodili pokloniť, keď chceli mať deti. Zázračnú silu tohto miesta vraj dokladá i drevina, ktorá z vrcholku skaly vyrastá, aj keď na nej nie je dostatok pôdy a vlhky. O niečo vyššie sa nachádza sopečný útvar guľatého tvaru, čo je vraj obrova hlava.

Hrad Nevické

Wagnerov park

Literatúra

<http://www.dusekarpat.cz/ukrajina/nevicke/> (október 2015)

http://www.karpataljaturizmus.info/product_info.php?language=cz&products_id=495 (október 2015)

<http://www.karpaty.net/ukrajina/vvihorlat.htm> (október 2015)

Lokalita: Perečín

Základné údaje o lokalite

Okres: Perečinský rajón, Zakarpatská oblasť

Geomorfologická jednotka: Východné Karpaty, Ukrajinské Karpaty, Poloniny

Geologická jednotka: flyšové pásmo

Prístup: *Perečín leží asi 20 km severovýchodne od hraničného prechodu Užhorod. Dostaneme sa tam po ceste H 13.*

GPS súradnice: 48°44'00"N, 22°28'00"E

Charakteristika lokality

Perečín alebo **Perečany** – mesto v Zakarpatskej oblasti, na rieke Už, neďaleko hraníc so Slovenskom. Prvá písomná zmienka pochádza z roku 1427, status mesta má však až od roku 2004. Perečín je centrom Perečinského okresu a má okolo 7000 obyvateľov. Od roku 1894 tadiaľ vedie železnica Užhorod – Sianky – Ľvov. V rokoch 1919 – 1938 bolo mesto súčasťou Československa. Je to partnerské mesto Humenného. Turistickou zaujímavosťou je bronzová socha miestneho poštára Fedora Feketu, ktorý v r. 1838 zomrel pri výkone služby. Socha je umiestnená v parku pri hlavnej ceste, neďaleko poštovej budovy. Vraj je to jediný pamätník na svete venovaný poštárovi.

Polonina Runa (1497 m n. m.) je najzápadnejšia polonina Podkarpatskej Rusi. Jej vrchol je holý a poskytuje fantastické výhľady na okolité pohoria. Za dobrého počasia možno vidieť hlboko do slovenského a poľského vnútrozemia.

Turja Remety (Turjanské Remety) – obec v Turjanskej doline na sútoku riek Turjaa Turica. Všetky názvy pochádzajú od dávneho kráľa miestnych lesov pratura (tur európsky), ktorý vyhynul v 17. storočí. Prvá písomná zmienka je z r. 1451. Podľa povesti tu v dávnych dobách žili v podzemných chodbách mnísi (remeti). Iná povesť hovorí, že v tunajších lesoch strávil ako pustovník koniec svojho života uhorský kráľ Šalamún I. (1053 - 1087), syn kráľa Ondreja I. a Anastázie Kyjevskej, dcéry kyjevského kniežaťa

Socha miestneho poštára v Perečine

Perečín

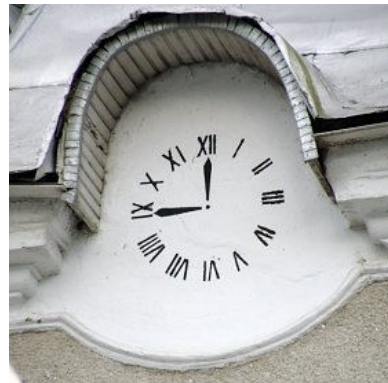
V Turjanských Remetách žije početná slovenská menšina. Na reštaurácii Zolotyj tur v centre obce je slov. vlajka. V katolíckom kostole z r. 1885 sú slovenské nápisy. Slováci sa spájajú s miestnou špecialitou – žabími stehienkami, preto sa im hovorí „žabiari“. Na veži kostola sú namaľované

Jaroslava Múdreho. Na stene pravoslávneho kostola Sv. Michala (1616, rekonštrukcia 1990) bola v r. 1838 umiestená miestna rarita. Ide o prvú pamätnú dosku na počesť poštára Fedora Feketu. V zime prechladol na jednej zo svojich pravidelných denných peších ciest pre poštu do Užhorodu cez hory (50 km tam a späť), ktoré vykonával viac než 30 rokov.

Pamätná doska Fedora Feketu

hodiny, ktoré stále ukazujú čas 9 hodín.

Kostol v Turjanských Remetách

Iné zaujímavosti

V r. 2002 vo výške 13,5 kilometrov neďaleko od obce skončila svetelná dráha výnimočného **superbolidu „Turja Remety“**. Pomaly letiaci bolid dosiahol jasnosť mnohonásobne väčšiu ako je jasnosť Mesiaca v splne a ožiaril nielen oblohu, ale aj okolitú krajinu. Jav trval niekoľko sekúnd. Bolid sa pravdepodobne rozpadol na 3 kusy, na zem dopadlo podľa odhadu vedcov niekoľko sto kg hmoty. Po dopadu bolo počuť na území Zakarpatska a časti Slovenska, silné dunenie a otrasy stien a okenných tabulí.

Literatúra

<http://sk.wikipedia.org/wiki/Pere%C4%8D%C3%ADn> (október 2015)

<http://www.dovolena-ukrajina.com/zakarpatska-oblast/perechyn> (október 2015)

<http://www.ukrajina-foto.estranky.cz/clanky/perecin.html> (október 2015)

<http://zakarpati.cz/turi-remety.php> (október 2015)

Lokalita: Sinevirský prírodný park

Základné údaje o lokalite

Okres: Mižhirjanský rajón, Zakarpatská oblasť

Geomorfologická jednotka: Východné Karpaty, Ukrajinské Karpaty, Vnútrorné Horhany

Geologická jednotka: flyšové pásmo

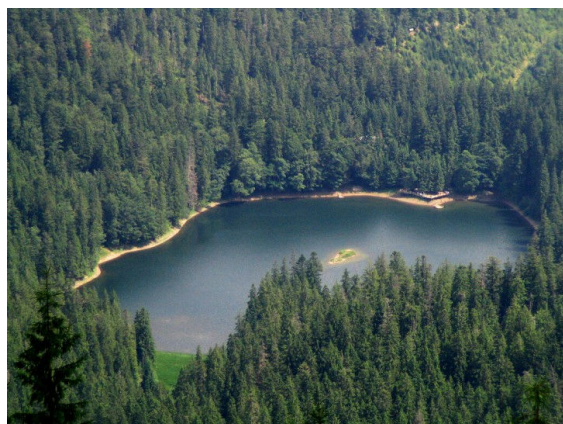
Prístup: *Sinevirský prírodný park leží asi 165 km východne od hraničného priechodu Užhorod. Dostaneme sa tam po ceste E 50, TO 718, P 21, TO 720 a TO 724.*

GPS súradnice: 48° 23' 18"N, 23° 37' 42"E

Charakteristika lokality

Sinevirský prírodný park – ako jediný z 5 parkov Ukrajinských Karpát tvorí horami uzavretú oblasť. Park o rozlohe 40 400 ha zahrňuje horské chrbty s poloninami Piškoňa a Kamjonka na hornom toku riečky Terebla, na pomedzí Zakarpatskej a Ivanofrankovskej oblasti. Najväčším magnetom je Sinevirské jazero. V území je 48 minerálnych prameňov, ktoré sa využívajú. Sinevirský park je svojím charakterom prechodnou oblasťou medzi Horhanami a Poloninami. Územie má typický horhanský charakter – značné vertikálne rozdiely, strmé svahy posiate kamennými moriami, hlboké riečne doliny, husté lesy a kosodrevinu, ale i horské lúky typické pre Poloniny (Polonina Piškoňa, Polonina Kamjonka). K Sinevirskému jazeru sa platí vstupné 2 hrivny, za vjazd autom za Sinevirskú Poljanu 5 hrivien za osobu a 5 hrivien za auto.

Sinevirské jazero (989 m n. m.) – tiež Morské oko alebo Perla Zakarpatska. Je najväčším jazerom v oblasti s rozlohou viac ako 5 ha a hĺbkou 20 m. Je ľadovcového pôvodu obklopené morénami. V strážnej búde sa platí vstupné 2 hrivny za osobu. Okolo jazera vedie okružný chodník, na brehu stoja početné prístrešky a drevená plastika umelca Ivana Brodyho. Zobrazuje Siňu a Vira, ktorí dali jazeru meno. Podľa legendy bol Vir mladý a chudobný horal a Siňa bola krásna deva z dobrej rodiny. Rodičia ich Láске nepriali a nechali Vira zabiť a pochovať v lese. Siňa potom na mohyle plakala tak dlho až naplakala celé jazero vody. Uprostred jazera čnie malý ostrovček – vraj mohyla Virovho hrobu.

Siňa a Vira

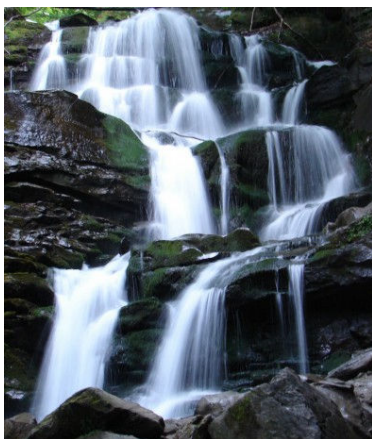
← Sinevirské jazero

Iné zaujímavosti

Sinevir (682 m, 2 191 obyv.) – stredisková obec a centrum celého prírodného parku. Je tu nemocnica, niekoľko obchodov a krčiem, z nich najlepšia je rázovitá koliba. Na sever od obce je budova administratívy parku.

Horhany alebo **Gorgany** je pohorie na rozhraní Zakarpatskej a Ivanfrankivskej oblasti. Pomerne divoké a ťažko dostupné pohorie o dĺžke 75 km a šírke 40 km, nemá súvislý hlavný chrbát. Tvorí ho množstvo masívov oddelených hlbokými dolinami (Aršica, Horhan, Strimba, Igrovec a i.). Pohorie sa delí Okrajové nízke Horhany, Vonkajšie Horhany a Vnútorne Horhany. Je to flyšové pohorie zložené z pieskovcov a ílovcov. Je tu málo obcí a žiadna väčšia cesta. Názov je odvodený od veľmi častých kamenných sutín, ktoré pokrývajú veľkú časť pohoria. Prakticky tu nie sú poloniny.

Vodopád Šipot – vytvárajú ho vody riečky Pilipec na severnej strane masívu Boržavy, pod vrchom Gemla. Šipot leží asi 6 km od obce Pilipec, z ktorej vedie k nemu cesta. Vodopád sa nachádza vo výške 744 m n. m.. Má niekoľko stupňov, je vysoký cca 14 m. Najvhodnejšia doba k návšteve vodopádu je jar, kedy sa topí sneh na Boržave.

Dedinka Sinevir

Múzeum pltníctva (Muzej lisu i splavu) – sa nachádza v doline Čiernej Riky - Ozerjanky, asi 3 km od hlavnej cesty do Sinevirskej Poljany. V krytej hrádzi klauzury (umelého jazera) na plavenie dreva, je inštalovaná expozícia pltníctva. Hrádza s vrátami, ktorými sa vypúšťala voda a vychádzali plte, bola pri povodniach zničená, ale múzeum zostalo nepoškodené. Vstupné činí jednu hrivnu. Je to vraj posledná klauzura v Európe, a preto je jej oprava hrazená aj z medzinárodných fondov.

Ozirce – malebné jazierko na severných svahoch poloniny Piškoňa vo výške 1 250 m. Po obvode vedie chodník, na brehu sú 2 prístrešky. Na jazierku sú plávajúce ostrovy tvorené odumretými časťami rastlín. Dnes z nich vyrastajú nevysoké smreký, ale keď na ne vstúpi človek, preborí sa až do vody. Zaujímavá je pobrežná vegetácia so vzácnymi druhmi rastlín (rašeliník a vachta).

← Vodopád Šipot

Literatúra

<http://cs.wikipedia.org/wiki/Sin%C4%9Bvir> (október 2015)

<http://ukrajina.svetadily.cz/clanky/Sinevirsky-narodni-park> (október 2015)

<http://www.dusekarpat.cz/ukrajina/sinevirske-jezero/> (október 2015)

<http://zakarpati.cz/sipot.php> (október 2015)

Lokalita: Solotvyno

Základné údaje o lokalite

Okres: Tačovský rajón, Zakarpatská oblasť

Geomorfologická jednotka: Marmarošská kotlina

Geologická jednotka: neogénna panva

Prístup: Solotvyno leží asi 165 km juhovýchodne od hraničného prechodu Užhorod. Dostaneme sa tam po ceste E 50, E58 a H09.

GPS súradnice: 47°57'20"N, 23°52'16"E

Charakteristika lokality

Solotvyno – malé mestečko v Zakarpatskej Ukrajine (276 m n. m., 8 970 obyv.), v susedstve št. hranice s Rumunskom. Je známe vďaka ťažbe soli, ale aj kúpaniu v soľných jazerách. Jazera vznikli zaplavením prepadlín soľných baní. Voda mala vysoký obsah solí, pripomínala Mŕtve more v Izraeli a umožňovala voľne ležať na hladine. Od 1. februára 2008 sú však jazerá minulosťou. Voda sa stratila v podzemí nevedno kam. Zem sa začala prepadať, vznikli jamy o priemere 4 metre a podľa miestnych obyvateľov zvuk pri ich vytvorení pripomínal prelietavajúce lietadlo. V soľných baniach pod zemou sa však voda neobjavila. Soľné bane boli v minulosti sprístupnené pre verejnosť, aj keď neoficiálne. Od r. 2009 nie je prehliadka soľných baní možná. Obec sa má likvidovať a obyvatelia sťahovať na iné miesto, pretože sa prepadáva. Neskôr sa jazerá opäť naplnili vodou.

Solinosná oblasť sa tiahne od Chustu až za Solotvyno asi 45 km južným smerom do Rumunska. Soľné teleso má hruškovitý tvar o hrúbke 200-250 m. Viazje sa na neogénne sedimenty (šedé a tmavošedé íly, vápnité aleurolity, ílovce, pieskovce, sliene a vulkanické tufy). Solotvynské ložisko je sz. smeru a má brachyantiklinálnu stavbu. Jeho jadro tvorí soľný peň diapírovej štruktúry, ktorý je tektonicky rozčlenený na bloky.

Soľné jazero pred r. 2008

Kráter po prepadnutí jazera v Solotvyne

Kamenná soľ sa vyskytuje v podobe zrnitých agregátov. Okrem najrozšírenejšej šedej soli, sa objavuje biela soľ a svetlo šedá jemnozrnná soľ.

Iné zaujímavosti

Múzeum ťažby soli – nachádza sa asi 400 m od jazera. Je v ňom množstvo exponátov, ktoré dokumentujú ťažbu soli už od 2. storočia p. n. l.. Niektoré exponáty sú venované československej prítomnosti. V zbierke múzea je aj meteorit. Vstupné do múzea je 10 hrivien.

V Solotvyne bol v r. 2007 otvorený cestný a peší hraničný prechod do Rumunska s možnosťou prehliadky prihraničného rumunského mesta Sighetu Marmatiei.

Múzeum ťažby soli

Ust' Čorná – najodľahlejšia stredisková obec na Zakarpatskej Ukrajine, vďaka čomu má osobitú atmosféru. Je situovaná v hlbokéj doline medzi zalesnenými pohoriami – na severe takmer nedostupnými Horhanami, na východe Svidovcom a na západe poloninou Krásna. Obec leží na rieke Teresva, pozdĺž jej toku je do obce jediný prístup. Ust' Čornú založili rakúski kolonisti v 18. storočí ako drevársku osadu Königsfeld. Je najdaždivejším miestom v Zakarpatsku (úhrn zrážok 1 400 mm/rok), súvisia s tým mená susedných obcí "Mokrá".... V Ust' Čornej sa nachádza stanovište horskej služby. Známym miestom je rázcestie u drevorubača, kde je umiestnená jeho veľká podobizeň.

Krásna polonina je asi 35 km dlhý chrbát, ktorý sa tiahne medzi riekami Terebľa a Teresva. Najvyšším vrcholom je Syhljans'kyj (1563 m n. m. Jej rozloha činí asi 570 km² .

Literatúra

<http://www.dusekarpat.cz/ukrajina/ust-corna/> (október 2015)

<http://www.karpaty.net/ukrajina/ukrajina.htm> (október 2015)

<http://www.revuekamen.cz/solotovina.htm> (október 2015)

<http://www.ukrajina-foto.estranky.cz/clanky/solotvino.html> (október 2015)

Lokalita: Užanský národný park

Základné údaje o lokalite

Okres: Velykoberezňanskij rajón, Zakarpatská oblasť

Geomorfologická jednotka: Východné Karpaty, Poloniny

Geologická jednotka: flyšové pásмо

Prístup: Užanský národný park leží asi 45 km severne od Užhorodu. Dostaneme sa tam po ceste H 13.

GPS súradnice:

Charakteristika lokality

Užanský národný park – vznikol v roku 1999, jeho výmera je 39 159 ha. Chráni cenné ekosystémy pralesov, ktorých ochrana siaha až do roku 1908, tiež horské lúky – poloniny a mimoriadne vzácne skalné steny na Stinke. Súčasťou územia je drevená architektúra, predovšetkým cerkvy zo 17. a 18. storočia. Najvyšším vrchom je Malá Rawka (1303 m n. m.) na ukrajinsko – poľskom hraničnom hrebeni. Užanský národný park dostal názov podľa riečky Už (slovensky Uh). Národný park (NP) je súčasťou 1. trilaterálnej Medzinárodnej biosférickej rezervácie (MBR) Východné Karpaty (Mižnarodnyj biosfernyj rezervat Schidni Karpaty) pod ochranou UNESCO, kam patrí na Ukrajine okrem Užanského NP aj Nadsanskij oblastnyj landšaftnyj park, slovenský NP Poloniny a poľské územia: Ciśniańsko-Wetliński Park Krajobrazowy, Park Krajobrazowy Doliny Sanu a Bieszczadzski Park Narodowy. MBR Východné Karpaty je zároveň prvou rezerváciou na svete (1991), ktorá zasahuje do troch štátov a je najväčšou (213 211 ha) biosférickou rezerváciou horskej časti Európy (Poľsko 53,4 %, Ukrajina 27,5 % a Slovensko 19,1 %).

Užanský národný park

Užok – obec v doline rieky Už. Najvýznamnejšou pamiatkou je drevená cerkva sv. archanjela Michala. Pochádza z r. 1745 a je chránená ako kultúrna pamiatka Ukrajiny. Pôvodne gréckokatolícka cerkva je postavená v tzv. bojkovskom architektonickom slohu (Bojkovia sú etnická skupina Rusínov). Bojkovský štýl sa vyznačuje najvyššou časťou stavby v strede nad hlavnou chrámovou loďou. Typickým prvkom bojkovských cerkví je samostatne stojaca drevená zvonica. Užocký chrám dnes spravuje Pravoslávna cirkev Ukrajiny.

Iné zaujímavosti

Meteorit Kňahyňa – najväčší známy meteorit, ktorý dopadol na územie Európy. Jeho hmotnosť sa odhaduje na 500 kg. Išlo o kamenný meteorit, tzv. chondrit. Meteorit spadol 9.6.1866. Bol pozorovaný v podobe jasného bolidu. Približne vo výške 40 km nad obcou Kňahyňa se rozpadol na viac než 1200 kusov a spôsobil tak meteorický dážď. Kusy meteoritu dopadli na územie o polomere asi 5 km. Hlavná časť meteoritu dopadla 8 km od obce Kňahyňa na svah hory Stinská (1078 m) v oblasti Čiernej mláky. Miesto dopadu sa dnes nachádza na území Užanského národného parku v susedstve hranice so Slovenskom. Časť meteoritu našiel po pár dňoch obyvateľ obce Vasyl Kryvjanyk v hĺbke 2 m. Český lesník Anton Pokorný ho neskôr kúpil za 2 voly a následne predal Viedenskému cisárskemu múzeu (dnes Prírodno-historické múzeum) vo Viedni, kde je dodnes. Menšie úlomky nájdeme v 150 múzeách sveta. Podľa nemeckého geológa Otta Hahna v meteorite Kňahyňa boli nájdené zvyšky mimozemských koralov, parazitov a rastlín (publikácia "Die Meteorite (crondrite) und ihre Organismen"). Meteorit vyvolal svojho času veľký rozruch. V r. 1892 na miesto dopadu pricestoval i slávny spisovateľ Jules Verne, ktorému sa cesta stala inšpiráciou k napísaniu knihy Tajomný hrad v Karpatoch.

Na základe výpovedí svedkov pádu meteoritu 1866 boli nakreslené jeho kresby

Meteorit Kňahyňa

Literatúra

http://www.brekov.sk/brekov_16i.htm (október 2015)

<http://www.ceskatelevize.cz/porady/10393999546-divocina-bez-hranic/> (október 2015)

<http://www.sopsr.sk/nppoloniny/sk/mbr.php> (október 2015)

Lokalita: Užhorod

Základné údaje o lokalite

Okres: Užhorodský rajón, Zakarpatská oblasť

Geomorfologická jednotka: Východné Karpaty, Východný Vihorlat

Geologická jednotka: sopečné pohorie

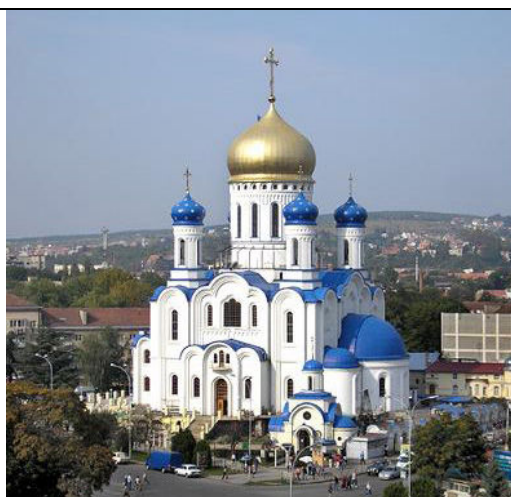
Prístup: Užhorod je mesto, v ktorom je hraničný priechod na Ukrajinu. Leží 550 km východne od Bratislavy. Dostaneme sa tam po diaľnici cez Maďarsko.

GPS súradnice: 48° 37' 0"N, 22° 18' 0"E

Charakteristika lokality

Užhorod je najväčším mestom a správnym strediskom Zakarpatskej oblasti (110 tisíc obyv., 2006). Leží na rieke Už. Pozdĺž nábrežia vedie **najdlhšia lipová aleja v Európe**, ktorá bola založená za I. Československej republiky. Historické centrum mesta je vzdialené od slovensko-ukrajinskej hranice iba 4 km. Občas možno na fasádach domov zahliadnuť české nápisy z obdobia I. republiky. V centrálnej časti Malé Galago stoja staré vládne a obytné budovy postavené československou vládou v 20. a 30. rokoch 20. storočia. Budovy sú často postavené vo funkcionalistickom štýle, niektoré ulice pripomínajú pražské Dejvice. Blízko centra na 30 m andezitovom tvrdoši stojí od 13. stor. **Užhorodský hrad**. Dnes je na hrade niekoľko expozícií, národopisná, hudobné nástroje, história regiónu. Zaujímavá je najväčšia expozícia živočíchov v Karpatoch. Neďaleko je botanická záhrada s malým skleníkom a lesným parkom, ktorá patrí miestnej univerzite. Medzi najvzácnejšie exponáty patria tibetské metasekvoje, ktoré boli dlho považované za vyhynuté. V centre je detská železnica (aj pre dospelých). Úzkokojná trať vedie pozdĺž rieky Už do asi 2 km vzdialeného lesoparku, kde je kúpalisko Spartak, postavené v období I. republiky. Jazda vlakom, ktorý má 2 vagóny trvá

Užhorod s novo postaveným pravoslávny chrámom

Užhorod leží na rieke Už

asi 20. min.

Iné zaujímavosti

Skanzen ľudovej architektúry s 30 tradičnými drevenými stavbami z rôznych častí Zakarpatska sa nachádza neďaleko hradu. Do jeho zbierky patrí i drevený kostolík sv. Michala zo 16. storočia.

Horjanská rotunda z 12. stor., je jedinou románskou architektonickou kultúrnou pamiatkou v Zakarpatsku. Nachádza sa na východnom okraji Užhorodu, asi 4 km od železničného nádražia.

Vinná réva je súčasťou erbu Užhorodu. V meste sa vinie okolo veľkého množstva budov. Veľmi často je aj ozdobou panelákových balkónov. Zakarpatsko je významnou vinárskou oblasťou. Cukornatosť vinného muštu tu dosahuje až 25 – 28%. Zakarpatské vína majú vysoký obsah alkoholu (až 18%). Neďaleko od Užhorodu sa nachádza významná vinárska obec Seredne.

Podkarpatská astronómická spoločnosť bola založená v r. 1928 ako prvá pobočka Českej astronomickej spoločnosti. Zakladateľom bol František Pešta, ktorý pôsobil na finančnom úrade v Podkarpatskej Rusi.

História v skratke: V 8. až 10. storočia slovanské sídlisko, v 9. storočia súčasť Veľkej Moravy. Od 11. storočia súčasť Rakúsko - Uhorska. V 1919-1938 súčasť Československa (správne stredisko Podkarpatskej Rusi), 1938 – 1944 patril Maďarsku. V r. 1945 bol Užhorod pripojený k ZSSR, od 1991 súčasť samostatnej Ukrajiny.

Skanzen ľudovej architektúry v Užhorode

Skanzen je otvorený každý deň, okrem utorka, v lete 10 - 18 hod., prechádzka možno do 20 hod. v zime 9 - 17. hod. Tel: 3-63-52, 3-73-92.

Horjanska rotunda

Literatúra

- <http://ukrajina.orbion.cz/uzhorod/pruvodce/> (október 2015)
- <http://uzhorod.info/turisticke-zajimavosti.html> (október 2015)
- <http://uzhorod.info/uzhorodsky-hrad.html> (október 2015)
- <http://www.karpaty.net/ukrajina/ukrajina.htm> (október 2015)
- <http://www.ukrajina-foto.estranky.cz/clanky/uzhorod.html> (október 2015)

Lokalita: Trufanec, vodopád

Základné údaje o lokalite

Okres: Rachivský rajón, Zakarpatská oblasť

Geomorfologická jednotka: Východné Karpaty, Ukrajinské Karpaty, Poloniny

Geologická jednotka: flyšové pásmo

Prístup: *Vodopád sa nachádza na ceste Jasiňa-Rachov, 2 km od miesta odbočky do osady Drahobrat. Rachov leží asi 210 km juhovýchodne od hraničného prechodu Užhorod. Dostaneme sa tam po ceste E 50, E58 a H09.*

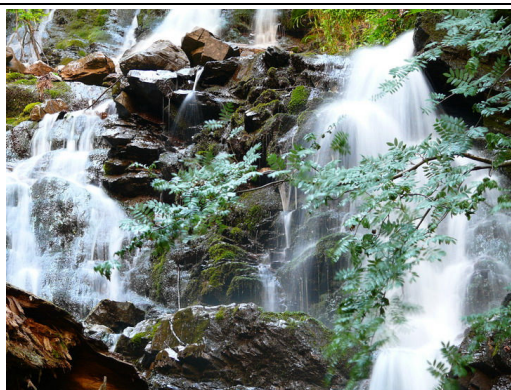
GPS súradnice: 48°16'10"N, 24°21'41"E

Charakteristika lokality

Vodopád Trufanec – najväčší prírodný vodopád v Zakarpatsku. Je situovaný na pravom prítoku rieky Čierna Tisa, na juho-východných svahoch Svidoveckého chrbta vo výške 1720 m n. m. (vrch Blyznycia). Svidovec je poloninský horský masiv rozkladajúci sa medzi dolinami riek Teresva a Čierna Tisa. Vodopád vznikol na mieste východu odolnejších vrstiev pieskovcov. Dĺžka toku je 2830 m. V lesnom páse čiastočne (230 m) tečie v zemi. Výška vodopádu je 36 m, tvorí niekoľko kaskád. Trufanec je jedným z najmalebnejších vodopádov kaskádového druhu v Ukrajinských Karpatoch, ktorý má estetickú rekreačnú a turistickú hodnotu. Vodopád Trufanec je hydrologická prírodná pamiatka.

Geografický stred Európy – jeden z mnohých, ktorý sa nachádza v okrese Rachov pri obci Dilové. Uvádza sa to na doske z r. 1887 po latinsky a znamená: "Trvalé, presné, večné miesto". Meranie realizoval Cisársky a Kráľovský vojenský zemepisný ústav zvláštnym prístrojom vyrobeným v Rakúsko - Uhorsku, so stupnicou meridiánov a rovnobežiek. Moderný strieborno lesklý pomník vytvoril miestny umelec Stepan Kozurak.

Vodopád Trufanec

Geografický stred Európy

Iné zaujímavosti

Múzeum horskej ekológie a prírodnej histórie v Ukrajinských Karpatoch sa nachádza v meste Rachov. Pôsobí ako informačné, ekologické, vzdelávacie, historické a kultúrne centrum. Je jediným centrom podobného typu na Ukrajine. Expozícia sa skladá z dvoch častí: "Príroda Ukrajinských Karpát", a "Využívanie prírody Ukrajinských Karpát". V prvej časti sa dozviete si o histórii Karpát, ich geológii, geomorfológii, hlavných typoch krajiny, flóre a faune. Jeho ozdobou sú dva diorámy – "Krasové jaskyne Karpát" a "Bukové pralesy". Prvá podrobne imituje interiér jaskyne, druhá sa venuje fragmentom bukových pralesov, ktoré sú staré až 300-500 let. Oddelenia druhé prezentuje historické a etnografické prvky: architektúru, oblečenie, denný život, ľudové remesla. Rachovské hory samostatné pohorie, ktoré sa tiahne od vrchu Stoh (1 650 m) po obec Luh na hranici s Rumunskom. Najvyšším vrcholom je Pop Ivan Trebušanský (1 937 m). Jazerá. Horskú krajinu Rachovského okresu zdobia jazerá glaciálneho pôvodu. Jazero Herešaska leží na JZ svahu vrchu Dohjaska vo výške 1577 m n. m. SZ je jazero Vorožeska v nadmorskej výške 1460 metrov. Najvyššie jazero v Ukrajinských Karpatoch je Brebeneskul, ktoré sa nachádza vo výške 1801 m n. m.	Rachov (Rachiv) – centrum rozlohou najväčšieho okresu Zakarpatska (cca 17 000 obyv.). Leží na sútoku Bielej a Čiernej Tisy, medzi horami. Je najvyššie položeným mestom Ukrajiny a rozdiel v nadmorskej výške medzi jeho časťami je až 500 metrov. Rachiv je asi najvýznamnejšie zakarpatské centrum horskej turistiky, východisko na Hoverlu i ďalšie okolité vrchy. Prvá zmienka o meste je z roku 1447, kedy sem prišli pôvodní obyvatelia z Galície. Tí sa tu usadili vďaka výhodnej polohe medzi ukrajinskými pohoriami, ale aj preto, že sa v okolí nachádzajú minerálne pramene. Cez rieku Tisu vedie železničný most, ktorý spája Galíciu so Zakarpatskom. V priebehu 18. storočia tu pôsobili zbojníci, známy bol najmä Oleksa Dovbuš. Jazero Brebenskul
--	---

Literatúra

http://zakarpattyatourism.info/advanced_search_result.php?language=cz&ptID=4886 (október 2015)

http://zakarpattyatourism.info/portal_page.php?pageID=1&language=cz (október 2015)

RUMUNSKO

Lokalita: Rumunsko

Základné údaje o lokalite

Oficiálny názov krajiny: Rumunsko

Štátne zriadenie: republika

Hlavné mesto: Bukurešť

Rozloha: 237 500 km²

Územné členenie: Geograficky a historicky sa delí na niekoľko osobitných celkov: Valašsko (západné Valašsko - Oltenia a východné Valašsko - Muntenia), Dunajská delta, resp. Dobrudža (Dobrogea), Moldavsko (Moldavia), Bukovina (Bucovina), Maramureš (Maramures), Krišana (Crisana), Banát (Banat) a Sedmohradsko (Transylvania). Administratívne sa člení na 41 nižšie uvedených žúp (administratívna jednotka najvyššej úrovne v Rumunsku), 263 miest, 2.685 strediskových obcí, 13.285 obcí. Bukurešť nie je župa, ale zvláštne mesto.

Počet obyvateľov: 22 335 551 (v roku 2002)

Národnostné zloženie: Rumuni – 89,5%, Maďari – 6,6%, Rómovia – 2,5%, iní – 1,4%

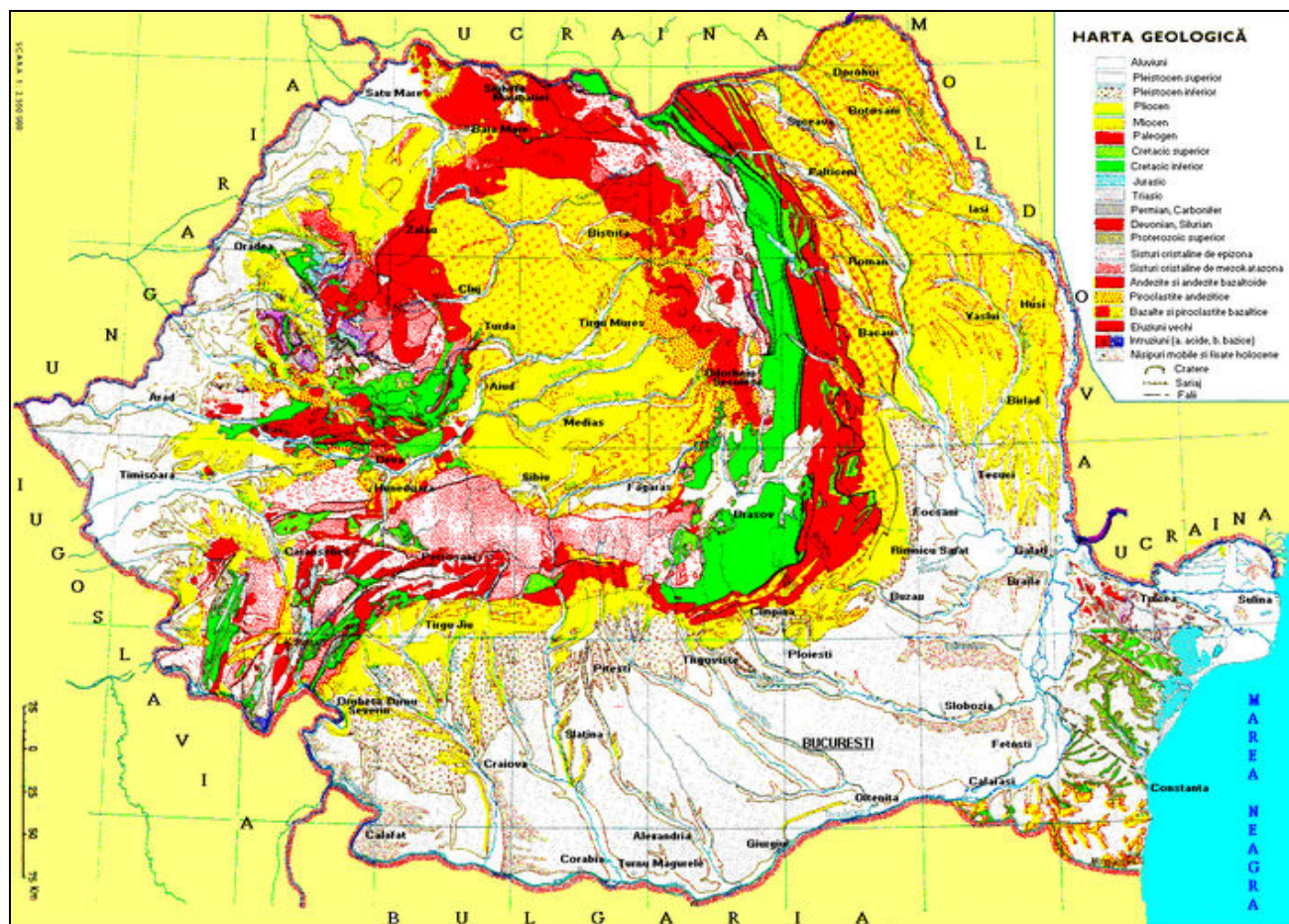
Prístup: Z Bratislavy sa do Rumunska dostaneme cez Maďarsko a hraničné priechody Ártánd/Bors, Battonya/Turnu, Csengersima/Petea, Gyula/Varsand, Méhkerék/Salonta alebo Nagylak/Nadlak.

Charakteristika lokality

V strede Rumunska dominujú Karpaty, ktoré v najvyšších polohách presahujú 2000 m. Členia sa na tri časti – Východné, Južné (tzv. Transylvánske Alpy) a Rumunské Západné Karpaty. Oblúk Východných a Južných Karpát je rozdelený priesmykom Predeal. Kryštálické, flyšové a občasné vulkanické horniny Východných Karpát tvoria rovnobežné pásma. Južné Karpaty dosahujú v skupine Fagarašských hôr výšku 2543 m n. m. (Moldoveanu) a nachádza sa tam vyše 150 jazier. Sú väčšinou tvorené z kryštálických hornín. Ich geologická stavba je príčinou zemetrasení, posledný veľké zemetrasenie zažilo Rumunsko v roku 1977, kedy prišlo o život asi 1500 ľudí, ďalšie zemetrasenie bolo v roku 1990. Štvrťohorné zaľadnenie modelovalo ich reliéf (kary, morény, ľadovcové jazerá). Karpaty sú bohaté na drahé kovy a minerálne pramene. V Rumunsku sú ložiská: ropy, zemného plynu, kamenného a hnedého uhlia, lignitu, železných rúd, mangánu, polymetalických rúd, zlata, solí, bauxitu a stavebných hmôt. V oblúku Karpát leží Transylvánska vysočina členená riečnou eróziou a zalesnené pohorie Apuseni (najvyšší vrch Cucurbata 1849 m n. m. v Bihorských horách). Rumunské Západné Karpaty sú nižšie, avšak značne členité (Železné vráta na Dunaji). Východné Karpaty sa k východu znižujú do Moldavskej vrchoviny, popri Dunaji rozsiahla Valašská nížina, medzi dolným tokom Dunaja a Čiernym morom Dobruďská vrchovina. Na JZ zasahuje do Rumunska Veľká uhorská nížina, na SZ Potiská nížina. Karpatský masív obklopuje výbežky rozsiahlej Panónskej panvy, ktorá pokrýva západné okraje krajiny.

Na východe, medzi dolným Dunajom a pobrežím Čierneho mora, leží oblasť známa pod názvom Dobruďa, ktorá má s výnimkou dunajskej delty mierne zvlnený terén (pahorky cca 200-300 m, maximum 467 m). Delta Dunaja je najnižšie položeným miestom Rumunska. Pohraničné oblasti tvoria nížiny, Veľká dunajská kotlina na západe, Valašská nížina na juhu a rovina okolo rieky Prut na východe. Rumunsko je krajina, ktorá v rámci Európy vyniká mimoriadnou pestrosťou ekosystémov a ich vysokou zachovalosťou. Rumunské karpatské lesy sú dodnes stále divoké, málo porušené a plné divkej zveri. Na území Rumunska žije približne 40 % celkovej populácie vlka európskeho a 60 % populácie medveďa hnedého. Podobne, takmer polovica z európskej populácie rysa ostrovida žije práve tu. Skutočným prírodným pokladom je rumunská Dunajská delta s rozlohou 5800 km², plná plávajúcich ostrovov, rákosia a mokradí, ktorá predstavuje najvýznamnejšie hniezdisko vtákov v Európe. Rumunsko má 13 národných parkov, 6 prírodných parkov a 855 prírodných rezervácií a výtvarov na ploche rozlohou 197 343 ha, čo predstavuje 8,3 % celkovej rozlohy krajiny. Okrem národného parku Dunajská delta a národného parku Macinului sú všetky národné parky súčasťou Karpatského oblúka. V Rumunsku možno nájsť aj 8000 jaskýň prevažne na juhozápade Karpát, tiež najväčšie množstvo minerálnych prameňov v Európe, soľné hory Cacica pri Suceave, soľné jaskyne v Transylvánii, bahenné sopky pri Buzau, ale aj neporušená časť čiernomorského pobrežia.

Iné zaujímavosti

Rumunsko je štát v juhovýchodnej Európe, ktorý okrem Ruska a Ukrajiny je najväčšou európskou krajinou. Nachádza sa v severnej časti Balkánskeho polostrova. Severnú a východnú hranicu v dĺžke 362 km a 169 km utvára s Ukrajinou a Moldavskom, na juhu s Bulharskom. Je jedným z najmladších členov Európskej únie. Podnebie Rumunska je kontinentálne, v horách studené, pri pobreží stredomorského typu. Ročné zrážky v horách 1 500 - 1 800 mm, na dolnom Podunajsku okolo 400 mm.

Názov krajiny România je odvodené od slova român, ktoré pochádza z latinského slova romanus. Skutočnosť, že názov rumunského etnika je odvodený od slova romanus, má korene v 16. stor., kedy ho spomína mnoho autorov z Talianska, ktorí cestovali do Transylvánie, Moldavska či Valašska. Najstarší existujúci dokument, napísaný v rumunčine, je list z roku 1521 známy pod názvom Țara Rumânească (slov. rumunská zem), ktorý oznamuje, že starosta mesta Brašov Johannes Benkner sa pripravuje na bezprostredne hroziaci útok Osmanskej ríše v Transylvánii. Tento dokument je vzácny je rumunskom jazyku.

Bran – Draculov hrad

Čierne more

Národný park Apuseni

Rosia Montana

Literatúra

- <http://procproto.cz/tag/rumunska-geologicka-literatura/> (december 2015)
- <http://motoride.sk/w/1223/bahenne-sopky-berca-rumunsko.html> (december 2015)
- <https://www.google.sk/#q=rumunsko+> (november 2015)
- <http://sk.wikipedia.org/wiki/Rumunsko> (december 2015)
- <http://rumunskem.cz/> (december 2015)
- [http://sk.wikipedia.org/wiki/%C5%BDupa_\(Rumunsko\)](http://sk.wikipedia.org/wiki/%C5%BDupa_(Rumunsko)) (december 2015)
- <http://www.dovolenkainfo.sk/europa/rumunsko> (december 2015)
- <http://www.mundo.cz/rumunsko> (december 2015)
- <http://dalky.cz/pruvodce/z-rumunsko.html> (december 2015)

Lokalita: Alba Iulia

Základné údaje o lokalite

Okres: Župa Alba

Geomorfologická jednotka: Transylvánka kotlina

Geologická jednotka: neogénna panva

Prístup: Mesto Alba Iulia leží 690 km juho východne od Bratislavy a 350 km severozápadne od Bukurešti. Dostaneme sa tam cez Győr, Budapešť, Szeged a Arad.

GPS súradnice: 46°4'1"N, 23°35'11"E

Charakteristika lokality

Alba Iulia (staroslovien. *Bălgard*, maďarsky *Gyulafehérvár*, nemecky *Karlsburg*, *Weissenburg*) – mesto v Sedmohradsku pri rieke Mureš. Často sa považuje za kultúrne a duchovné centrum Rumunska. Je známe svojimi vinohradmi. Mesto bolo významným politickým, ekonomickým a spoločenským centrom Dácie. Pod názvom *Apulon* ho spomína už staroveký grécky geograf Klaudios Ptolemaios. Keď sa južná časť Dácie stala časťou Rímskeho impéria, bolo hlavným mestom Dácie *Apulensis*, pod názvom *Apulum*. V centre mesta sa týči veľká veža mestskej pevnosti, ktorá má tvar hviezdy. V rokoch 1714-1738 bola pevnosť vybudovaná podľa projektu talianskeho inžiniera Giovanni Morando Viscontiho ako bastionová citadela. Stavbu riadil najskôr generál Stefan de Steinville, neskôr generál Weiss. Pevnosť bola na počesť Karola VI. pomenovaná *Karlsburg*. Korunovačná katedrála je chrám rumunskej pravoslávnej cirkvi. Chrám sa stal symbolom zjednotenia krajiny v roku 1918, keď sa Sedmohradsko stalo súčasťou Rumunského kráľovstva. Alba Carolina je masívne barokové opevnenie postavené v 18. storočí. Patrí k najväčším svojho druhu vo východnej Európe.

Alba Iulia – mestská pevnosť v tvare hviezdy

Centrum mesta Alba Iulia

Iné zaujímavosti

Korunovačná katedrála

Rieka Mureš (dávnejšie slov. *Maruša*, maď. *Maros*, rum. *Mureș(ul)*, česky *Maroša/Maruše*) – rieka v Rumunsku a Maďarsku, ľavostranný prítok Tisy (ústie je pri Segedíne). Je jednou z najdlhších riek Rumunska (756 km). Povodie má asi 30 tisíc km². Pramení vo Východných Karpatoch na severných svahoch vysočiny Harghita v Sedmohradsku. Vo Veľkej dunajskej kotline sa široko rozlieva a tvorí močariská. Na niektorých miestach výrazne meandruje.

Rímske mesto Castrum Apulum

Rieka Mureš

Literatúra

http://en.wikipedia.org/wiki/Alba_Iulia (november 2015)

http://sk.wikipedia.org/wiki/Korunova%C4%8Dn%C3%A1_katedr%C3%A1la_%28Alba_Iulia%29 (november 2015)

http://sk.wikipedia.org/wiki/Mure%C5%A1_%28rie%C4%8Dka%29 (november 2015)

http://transilvania-ro.romaniaexplorer.com/page_10881.html (november 2015)

Lokalita: Apusenské vrchy

Základné údaje o lokalite

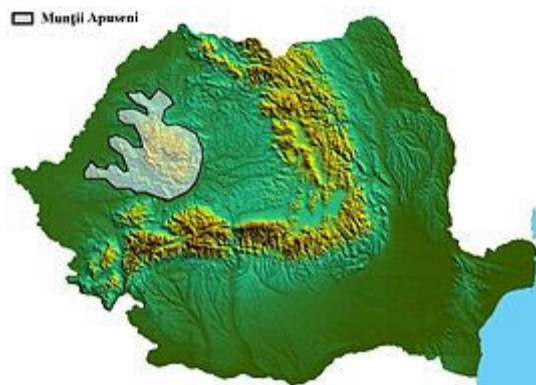
Okres: Župy Cluj, Arad, Bihar, Alba

Geomorfologická jednotka: Apusenské vrchy (Munții Apuseni)

Geologická jednotka: alpidy

Prístup: Východiskom pre výstup na vrcholy pohoria Apuseni je dedinka Rogojel v Klužskej župe v Sedmohradsku.

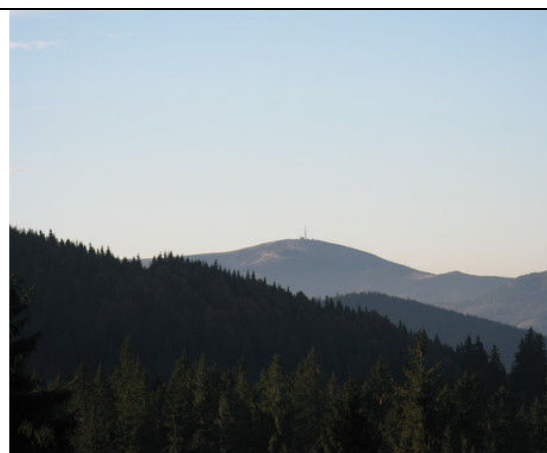
GPS súradnice: 46 ° 47 '37 "N, 22 ° 51 '40" E

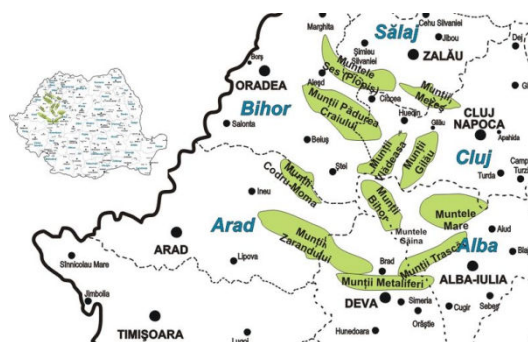
Charakteristika lokality

Apusenské vrchy (Apuseni, Apuseny, Západné vrchy, Západorumunské vrchy, rum. *Munții Apuseni* alebo nepresne *Bihor*) – je rozsiahly systém viacerých horských masívov v Rumunsku, ktorý sa spravidla zaraďuje do Karpát. Rozloha Apusenských vrchov je 20 000 km². Miestni ho nazývajú pohorie zapadajúceho Slnka. Apusenské vrchy dotvárajú typický charakter Transylvánie či Sedmohradska. Na juhu je pohorie lemované dolinou rieky Arieș, na severe dolinou rieky Crisul Repede. Podklad je tvorený najmä kryštalicými bridlicami, vápencami, pieskovcami a ílovitými bridlicami. Vystupujú tu tiež žuly a sopečné horniny. Rozpustnosť vápenca spolu s eróznou činnosťou vody viedli k tvorbe mnohých krasových javov na povrchu aj v podzemí. Krasové formy sa tu vyznačujú veľkými rozmermi. Jednotlivé krasové planiny oddeľujú hlboké kaňony a tiesňavy. Z krasových planín je najznámejšia planina Padis. Najvyšším vrcholom je Cucurbăta Mare (1849 m n. m.) v pohorí Bihorské vrchy. Ďalšie významné horské celky sú Munții Vlădeasa, Gilău, Trascău, Zarănd a Sedmohradské rudohorie. Najznámejšie jaskyne sú Scarisoara, Focul Viu, Boghi a Ursilor.

Planina Padis – jedna z najväčších krasových oblastí Európy (36 km²). Nachádza sa v pohorí Bihorské vrchy. Je budovaná sedimentárnymi

Najvyšší vrch – Cucurbăta Mare (1849m)

Jednotlivé horské celky Apusenských vrchov

horninami vápencami, dolomitmi, rôznymi bridlicami, pieskovecami a kremencami. Planina Padis je známa fenoménom teplotnej inverzie, ktorej dôsledky sa prejavujú v distribúcii vegetácie a drevinové ho zloženia. Nikde inde v Európe nie je taká veľká koncentrácia krasových javov podzemného i povrchového krasu ako práve tu. Nachádzajú sa tu tiesňavy, škrapy, škrapové polia, ponory, vyvieračky, závrty, polja (veľké bezodtokové priehlbiny), priepasti a jaskyne. Zaujímavá je možnosť zísť na dno priepasti Cetatile Ponurului s najväčšou skalnou bránou v Európe (70 m). Toto neskutočne zaujímavé územie, nesie aj pečať rumunskej exotiky – stáda oviec, salaše, pastieri a ich príbehy, polodivoké kone, samoty a osady, kde sa zastavil čas a pokoj v horách ďaleko od civilizácie.

Medvedia jaskyňa – Pestera Ursilor sa nachádza v blízkosti dedinky Chiscau. Je známa pozostatkami druhu *Ursus spealeus*, žijúceho v Európe počas pleistocénu a vyhynutého zhruba pred 27 500 rokmi. V jaskyni sú obrovské stalagmity, stalaktity aj brčká jemné ako ihly. Ich vek je 50 000 rokov a prirastajú len 1 cm za 20 rokov.

Skálna brána Cetatile

Kostra jaskynného medveďa

Iné zaujímavosti

Oradea (*Varaždín*) – mesto v župe Bihor. Najstaršia zmienka o meste pochádza z roku 1113. Mesto bolo súčasťou Uhorského kráľovstva až do roku 1918 (s výnimkou tureckej okupácie). Po oslobodení od Turkov bolo barokovo prestavané. Od roku 1918 bola Oradea súčasťou Rumunska. V období druhej svetovej vojny bola okupovaná Maďarskom. Od roku 1944 je opäť súčasťou Rumunska a centrom župy Bihor. V meste žije početná maďarská menšina.

Oradea

Literatúra

http://ro.wikipedia.org/wiki/Munții_Trascăului (november 2015)

<http://sk.wikipedia.org/wiki/Oradea>

<http://www.parcapuseni.ro/index.php?lang=en> (november 2015)

<https://www.google.sk/#q=planina+Padis>

Lokalita: Berca – bahenné sopky

Základné údaje o lokalite

Okres: Župa Buzău

Geomorfologická jednotka: Východné Karpaty, Buzău (Munții Buzăului)

Geologická jednotka: alpidy

Prístup: Sopky sa vyskytujú na troch rôznych miestach neďaleko od seba, pri meste Berca, ktoré leží 1020 km juhovýchodne od Bratislavy a 130 km severne od Bukurešti. Dostaneme sa tam cez Budapešť, Szeged, Arad a Sibiu.

GPS súradnice: Malé bahenné sopky – N 45° 21' 0" N, 26° 42' 0" E, Veľké bahenné sopky – 45° 20' 0" N, 26° 42' 0" E

Charakteristika lokality

Bahenné sopky v Berci – geologická a botanická rezervácia v katastrálnom území mesta Berca, v župe Buzău. Najzaujímavejším útvarom rezervácie sú niekoľko metrov vysoké bahenné sopky, ktoré vznikli výverom plynov a bahna z hlbších častí zemského telesa. Vývery sa vyskytujú na troch rôznych miestach, neďaleko od seba. Nazývajú sa Malé bahenné sopky a Veľké bahenné sopky. Za Bercou smerom na Arbănași sa nachádza tretí najmenej navštevovaný areál bahenných sopiek. Zatiaľ čo Veľké bahenné sopky, ako aj vývery za Bercou sú opustené a voľne prístupné, areál Malých bahenných sopiek je ohradený a za vstup sa platí. Plyn unikajúce z hĺbky okolo 3 000 m k zemskému povrchu prechádzajú cez vodou nasýtené vrstvy ílu. Cestou sa obohacujú o podzemnú slanú vodu a bahno, ktoré vynášajú k povrchu. Voda a bahno pretekajú cez okraj krátera, plyn (najmä metán) sa uvoľňuje v podobe bublín. Bahno na povrchu vysychá a tvorí pomerne pevnú kužeľovitú štruktúru, ktorá pripomína skutočnú sopku. Bahno, ktoré vyviera zo zeme je chladné. Niektoré kužele sú vysoké až 7 m vysoké. Pôda okolo bahenných sopiek je veľmi slaná. Vegetácia je chudobná, pretože iba málo druhov dokáže prežiť nehostinné podmienky. Okolie bahenných sopiek tak pripomína mesačnú krajinu.

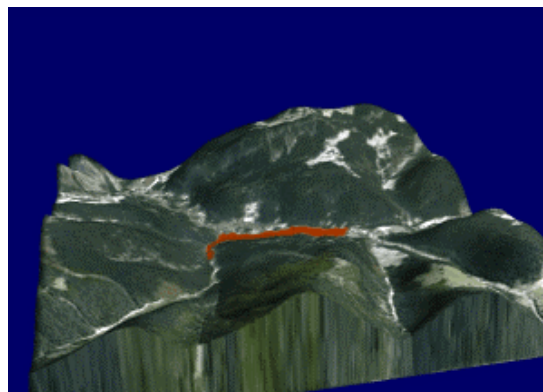

Bahenná sopka

Napriek tomu tu žijú niektoré neobvyklé druhy rastlín, ktorým tieto podmienky vyhovujú, napr. *Nitraria schoberi* a *Obione verrucifera*.

Iné zaujímavosti

Maľované kláštory – unikátne byzantské kláštory, ktoré patria k najviac fascinujúcim pamiatkam Rumunska a najväčším umeleckým pamiatkam Európy. Nachádzajú sa na SV krajiny na hranici s Moldavskom. Väčšina kláštorov je opevnená silnými obrannými múrmi. Vonkajšie steny sú bohato zdobené freskami, s dramatickými biblickými scénami. Mnohé z nich sú zapísané do svetového kultúrneho dedičstva UNESCO. Umelecké diela prekvapivo prežili viac ako 450 rokov, a intenzita farieb zostala stále dobre zachovaná. Najznámejší maľovaný kláštor, prezývaný aj Sixtínska kaplnka východu, je Voronet z r. 1488. Dominantnou farbou je modrá, označovaná ako „voronecká modrá“, vyrábaná z lazuritu. Postavený bol Štefanom Veľkým, ako poďakovanie Bohu za víťazstvo nad Osmanmi pri Vaslui. Maľby na kláštore obsahujú miestne prvky – krajinu, hudobné nástroje a kroje. **Jazero Lacu Roșu** (Červené jazero) vzniklo v r. 1837 zosuvom pôdy, ktorý prehradil riečku Bicz. Jeho obvod je 2830 m, plocha 114 676 m² a objem zadržovanej vody 587 503 m³. Je to najväčšie zosuvné jazero v Rumunsku. Nachádza sa v hornej časti Biczskej tiesňavy. Tajomnosť miesta dopĺňujú z vody vyčnievajúce kmene stromov, ktoré boli strhnuté pri zosuve. Červenú farbu vody spôsobujú zlúčeniny železa.

Jazero Lacu Roșu

Jazero podľa legendy dostalo svoj názov na základe nešťastnej udalosti, keď sa na ľudí, ktorí sedeli pri jazere, zrútil svah. Ich krv potom sfarbila vodu jazera do červena. Nemecký názov „Mördersee“ a maďarský „Gyilkos“, znamenajú vrah, vražedné. Názvy vznikli na základe legendy, že zosuv zasypal pastiera so stádom oviec. **Biczská tiesňava** (rum. *Cheile Bicazului*) je jednou z najpozoruhodnejších prírodných zaujímavostí Rumunska. Nachádza sa v SV časti krajiny na hraniciach žúp Neamț a Harghita. Tiesňava vznikla hĺbkovou eróziou riečky Bicz. Stará cesta tu prechádzala už za čias Rímskej ríše a bola spojnica medzi Moldavskom a Sedmihradskom. Je známa tiež výskytom murárika červenokrídeho (*Tichodroma muraria*.)

Literatúra

http://cs.wikipedia.org/wiki/Bahenn%C3%AD_sopky_v_Berce (december 2015)

http://cestovani.idnes.cz/rumunsko-prirodni-rarity-evropy-dqq-/igsvet.asp?c=A071024_162800_igsvet_tom (december 2015)

http://www.rozhlas.cz/svet/portal/_zprava/22809

<http://www.gurmantravel.sk/cestovanie/rumunsko-klastery-bukoviny-a-centralneho-moldavska/> (december 2015)

http://cs.wikipedia.org/wiki/Lacul_Ro%C5%9Fu (december 2015)

<http://en.wikipedia.org/wiki/Buz%C4%83u> (december 2015)

Lokalita: Bukurešť

Základné údaje o lokalite

Okres: Župa Itfov

Geomorfologická jednotka: Valašská nížina

Geologická jednotka: neogénna panva

Prístup: Bukurešť leží 1010 km juhovýchodne od Bratislavy. Dostaneme sa tam cez Budapešť, Szeged, Arad a Sibiu.

GPS súradnice: 44 ° 25 '57 "N , 26 ° 6 '14 "E

Charakteristika lokality

Bukurešť – hlavné a zároveň najväčšie mesto Rumunska. Leží na rieke **Dâmbovita**. Má viac ako 2 mil. obyvateľov. V 30. rokoch 20. stor. ho nazývali „Paríž východu“. Vďaka zemetraseniam, bombardovaniu a vláde diktátora Ceausesca, dnes mnoho z predvojnovkej krásy stratila. Mesto bolo nazvané podľa pastiera Bucura (rum. veselý). Prvýkrát sa spomína v listine kniežaťa Vlada Tepesa z roku 1459. V roku 1465 sa stalo zimnou rezidenciou valašských panovníkov a od roku 1659 aj ich sídelným mestom. Mesto bolo križovatkou obchodných ciest, ale aj politickým, ekonomickým a duchovným centrom Valašského kniežatstva. Bolo aj je duchovným centrom rumunských pravoslávnych kresťanov. Po spojení Valaška a Moldavska sa stalo hlavným mestom zjednoteného Rumunského kráľovstva. Dominantou je 12 poschodová impozantná budova rumunského parlamentu **Palatul Parlamentului** postavená diktátorom N. Ceaucescom. Je to druhá najväčšia budova na svete (po americkom Pentagone). Má výšku 84 metrov, v podzemí je ešte 8 poschodí. Nachádza sa tam 3100 izieb a zaberá plochu 330 000 m². Na výstavbu sa spotrebovalo milión m³ mramoru a 700 000 ton ocele. Na výzdobu interiéru sa použilo viac ako 900 000 m³ dreva. Výstavba budovy začala v roku 1984.

Budova parlamentu v Bukurešti, v popredí
Katedrála Národnej spásy

Pôvodne mala slúžiť ako rezidencia pre diktátora Ceaucesca a mala sa stať aj sídlom ministerstiev. Atrakciou mesta je Kostol Stavropoulos, pravoslávny chrám, postavený v 18. storočí. Dal ho postaviť grécky pravoslávny mních, ktorý sa stal neskôr metropolitom v meste Stavropolis v severnom Grécku. Mimoriadne krásny je ikonostas, cenné sú drevorezby. Patrí k skvostom sakrálnej pravoslávnej architektúry v meste. Triumfálny oblúk postavili v r. 1936 na pamiatku bojov a víťazstiev rumunskej armády v prvej svetovej vojne. Jeho vzorom sa stal víťazný oblúk v Paríži. Nachádzajú sa na ňom historické erby jednotlivých častí Rumunska (Valaško, Moldavsko, Sedmohradsko, Bukovina, ...). Oblúk je národným symbolom Rumunov. Kráľovský palác (Palatul Regal) do roku 1947 slúžil ako rezidencia rumunských kráľov.

Víťazný oblúk

Kráľovský palác

Iné zaujímavosti

Múzeum histórie a umenia so zaujímavou zbierkou starých artefaktov, fotiek a kostýmov; Národné múzeum dediny – zbierka domov, usadlostí a kostolov z celého Rumunska, jeden z najstarších európskych skanzenov; Národné múzeum umenia – sídliace v kráľovskom paláci je rozdelené do troch sekcií – v galérii rumunského umenia sú ikony a vyrezávané oltáre, tiež diela klasických rumunských maliarov, od pastózných diel Gheorghe Petrascu k portrétom Nicolae Grigoresca, zvyšok dopĺňa galéria európskeho umenia s dielami talianskych, holandských a francúzskych maliarov zo zbierky cára Karola I.;

Národné historické múzeum – za zmienku stojí replika stĺpu rímskeho cisára Trajána, odseknuté hlavy vo výstavnom paneli č. 18, ukážky mučenia Rimanov dáckymi ženami, a samovražda dáckeho kráľa Decebala; Národný inštitút vedy a technológie – nedokončená stavba v západnej časti paláca Parlamentu, prezidentkou inštitútu bola Elena Ceaușescu; Národné vojenské múzeum – ružovo-oranžová stavba s historickými bustami (vrátane Vlada Tepesa) a nástennou komunistickou maľbou oslavujúcou stavbu paláca Parlamentu. V zadnom hangári sú historické lietadlá a skafandre kozmonautov;

Múzeum súčasného umenia, otvorené v roku 2004, sídliace v zadnej časti paláca Parlamentu, patrí medzi najprovokujúcejšie priestory orientujúce sa na súčasné umenie vo východnej Európe, Národné geologické múzeum – exponáty najkrajších rumunských kameňov.

Literatúra

<http://stavbaweb.dumabyt.cz/Cirkevni-stavby/Katedrala-narodni-spasy-v-Bukuresti.html> (december 2015)

<http://dromedar.topky.sk/cl/100179/247831/Bukurest> (december 2015)

<http://en.wikipedia.org/wiki/Bucharest> (december 2015)

<http://www.bucuresti.ro/> (december 2015)

<http://www.pmb.ro/> (december 2015)

<http://www.romaniatourism.com/bucharest.html> (december 2015)

<http://www.google.sk/#q=bukure%C5%A1%C5%A5> (december 2015)

Lokalita: Čierne more

Základné údaje o lokalite

Okres: Župy Konstanca, Tulcea

Geomorfologická jednotka: Valašská nížina

Geologická jednotka: neogénna panva

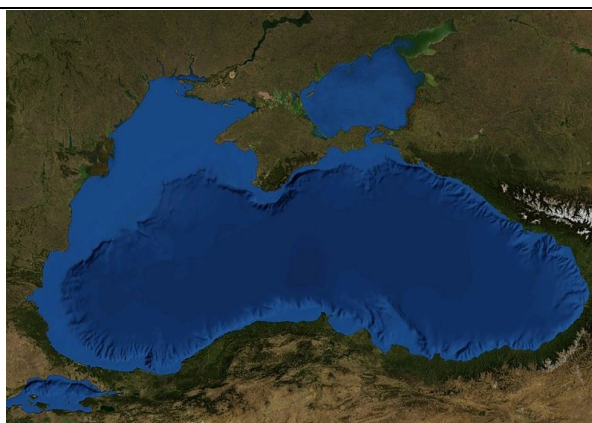
Prístup: *Pobrežie Čierneho mora leží 1240 km juhovýchodne od Bratislavy. Početné letoviská sa nachádzajú neďaleko mesta Constanta, ktorá je východiskom do letovísk na pobreží. Dostaneme sa tam cez Budapešť, Szeged, Arad, Sibiu a Bukurešť.*

GPS súradnice: 44° 10' 24" N, 28° 38' 18" E (Constanta)

Charakteristika lokality

Čierne more je vnútropevninové more, ktoré patrí k Atlantickému oceánu. Zaberá plochu 423 000 km² a jeho maximálna hĺbka je približne 2 210 m. 70% plochy Čierneho mora sa nachádza pod úrovňou pevninového šelfu. Priemerná teplota vody v zime je 6-8 °C, v lete 25 °C. Má podpriemernú salinitu, ktorú spôsobujú najmä prítoky veľkých riek (Dneper a Dunaj). Priemerná slanosť je okolo 18 promile. More sa vyznačuje stratifikovaným vodným stĺpcom s anoxickou zónou bez života, od ktorej sa odvodzuje aj jeho názov. Pobrežie Čierneho mora je krátke a nízke s lagúnovými jazerami a delťou Dunaja. Má dĺžku 225 km. Na jeho západnom pobreží ležia Rumunsko a Bulharsko, na severnom pobreží Ukrajina a Rusko, na severovýchodnom pobreží Abcházsko, na východnom pobreží Gruzínsko (Kolchida), na južnom pobreží Turecko. So Stredozemným morom ho spájajú prielivy Bospor a Dardanely a Marmarské more. Čierne more tvoria dve panvy oddelené Stredočiernomorským chrbtom (Andrusovov chrbát a Archangelský chrbát). Panvy sú zaoblúkové, západná má pravdepodobne oceánsku a východná extrémne tenkú pevninovú kôru. Vznikli rozpadom vulkanického oblúku počas strednej kriedy. Presný vznik Čierneho mora je dodnes predmetom diskusií. Súčasný

subsidienciu Čierneho mora, ako aj výraznú vulkanickú aktivitu v oblasti Anatólie súvisí s pokračujúcou kolíziou Eurázijskej a Africkej dosky. Dôsledkom je periodická izolácia Čierneho mora od svetového oceánu. Maximálna hrúbka sedimentov (krieda až holocén) na dne Čierneho mora dosahuje na 13-14 km. V hĺbke asi 200 m je hranica medzi vrchnou časťou vodného stĺpca s vodou plne nasýtenou kyslíkom a pomerne nízkou salinitou, a spodnou vrstvou s nízkym obsahom kyslíka a vysokým obsahom sírovodíka a iných zlúčenín síry. V súčasnosti prebieha v oblasti čiernomorského šelfu vyhľadávanie ložísk uhľovodíkov. Čierne more a jeho blízke okolie má vysoký potenciál ťažby týchto surovín. Starí Gréci nazývali Čierne more *Pontus Eusinos*, čo v preklade znamená pohostinné more. Čierne more je čisté, priehľadné, bez prílivu a odlivu s piesočnatými plážami, bez nebezpečných

tektonický režim, ktorý spôsobuje Súčasný tektonický režim, ktorý spôsobuje

morských živočíchov.

Iné zaujímavosti

Čierne more vzniklo asi pred 7600 rokmi. Bývalé jazero sa stalo morom pretrhnutím Bosporu a vznikalo za 30 až 90 dní. Sila pritekajúcej vody bola vraj 100 väčšia než Niagarské vodopády. Mala rýchlosť viac ako 100 km/h. V dvoch tretinách súčasnej hladiny mora bolo slané jazero o hĺbke 150 - 160 m. Na jeho dne kedysi boli obydli. Našla sa tu keramika a v hĺbke asi 100 metrov pod súčasnou hladinou zvyšky osídlenia. Objaviteľ Titaniku Ballard tu našiel 2 dni pred koncom expedície zachovanú loď. Nepredpokladal, že v jedovatom Čiernom mori sa ukrýva kus dejín. Od roku 2001 Ballard a jeho tím pátra v Čiernom mori po Noemovej arche. Turisticky najnavštevovanejšou oblasťou Rumunska je čiernomorské pobrežie s množstvom prímorských letovísk a mohutných hotelových komplexov ako Mamaia, Costinesti a Jupiter, Neptun, Venus, Saturn, Mangalia, Efória. Pre nekonformných turistov sú vhodnejšie menej známe bývalé rybárske osady Doi Mai a kultová Vama Veche. Kultúrnym centrom je najväčší prístav krajiny Konstanca s byzantskou atmosférou. **Konstanca** (rum. Constanța) je mesto v JV Rumunsku na pobreží Čierneho mora. Má rozlohu 124,89 km² a okolo 310 000 obyvateľov. Konstanca bola pomenovaná na počesť *Konštancie*, sestry Konštantína Veľkého (274 – 337), rímskeho cisára. Ešte v roku 950 bola známa ako *Constantia* a bola obohnaná hradbami.

Pobrežie Čierneho mora

Nedaleko mesta sa nachádza známy Trajánov val. V meste, sa zachovalo veľa starobylých pamiatok, vrátane častí najdlhšieho, mozaikou zdobeného chodníka na svete. Od 9. storočia bola súčasťou Bulharska, v 14. storočí ju dobyli Turci. Po pripojení Dobrudže k Rumunsku v roku 1878 sa stala Konstanca najväčším prístavom Rumunska. **Mamaia** je jedno z najväčších a zároveň aj najstarších letovísk na čiernomorskom pobreží Rumunska. Nachádza sa len pár km od mesta Konstanca, s ktorým je prepojená plážovou promenádou. Mamaia je dlhá iba 8 km a široká asi 300 metrov. Rozprestiera sa na úzkom páse pevniny, medzi Čiernym morom a jazerom Siutghiol. Rekreačná zóna bola založená ešte v roku 1906. Letné sídlo si tu vystaval aj kráľ Ferdinand. V 60. rokoch sa Mamaia dostala medzi elitu najznámejších rekreačných stredísk JV Európy a tento štatút si udržiava až dodnes.

Literatúra

http://sk.wikipedia.org/wiki/%C4%8Cierne_more
<https://www.google.sk/#q=rumunsko+> (november 2015)
<http://sk.wikipedia.org/wiki/Rumunsko> (december 2015)
<http://rumunskem.cz/> (december 2015)
<http://sk.wikipedia.org/wiki/Konstanca> (december 2015)

Lokalita: Kluž (Cluj-Napoca)

Základné údaje o lokalite

Okres: Župa Cluj

Geomorfologická jednotka: Apusenské vrchy

Geologická jednotka: alpidy, mezozoikum

Prístup: Mesto Kluž leží 610 km juhovýchodne od Bratislavy a 450 km severne od Bukurešti. Dostaneme sa tam cez mestá Győr, Budapešť, Cegléd a Oradea.

GPS súradnice: 46 ° 46 '0 "N, 23 ° 35 '0" E

Charakteristika lokality

Kluž (rum. *Cluj-Napoca*, maď. *Kolozsvár*, nem. *Klausenburg*) – mesto v severozápadnom Rumunsku. Hlavné mesto historickej oblasti Transylvánie, jedno z najnavštevovanejších miest v Rumunsku. Má rozlohu 179,5 km² a 306 tisíc obyvateľov. V súčasnosti tvoria asi 80 % obyvateľov mesta Rumuni a približne 20 % Maďari. V staroveku tu bola dácka osada Napoca, v 2.-3. storočí rímske správne stredisko a v 12. storočí sídlo uhorskej župy Kolozsvár. V 13. storočí ho prichádzajúci Nemci premenovali na Klausenburg, v 18.-19. storočí mesto bolo sídlom uhorskej župy, dnes je kultúrnym centrom Sedmohradska a sídlom jednej zo 41 rumunských žúp. V roku 1443 sa tu narodil uhorský kráľ Matej Korvín. V meste je veľké množstvo sakrálnych a svetských architektonických pamiatok. Medzi najznámejšie patria: Katedrála Usnutia Presvätej Bohorodičky – katedrála Rumunskej pravoslávnej cirkvi, Kostol svätého Michala – rímskokatolícky kostol, Piaristický kostol - rímskokatolícky kostol piaristov a iné. Kluž je mladé a dynamické mesto, sídlo šiestich univerzít, ekonomické a kultúrne centrum regiónu. Nad mestom Kluž sa kedysi týčila obrovská pevnosť, ktorá počas svojej existencie slúžila nielen ako sídlo pre správcu mesta, ale aj ako väzenie.

Kluž

Dnes sa tu nachádza pamätník a hotel. Viac než dvesto schodov sa oplatí zdolať pre krásny výhľad, ktorý sa vám naskytne. V Kluži sa traduje, že každý zaľúbený pár sa bol na týchto miestach aspoň raz poprechádzať. Z mesta Kluž pochádza známa „Kolozvárska kapusta“.

Iné zaujímavosti

Botanická záhrada Kluž – Botanická záhrada "Alexandra Borzu" bola založená v roku 1920 prof. Alexandrom Borzom. Rozprestiera na ploche takmer 14 ha, v južnej časti mesta. V záhrade je viac než 10 000 druhov rastlín z celého sveta. Je rozdelená do niekoľkých sektorov: okrasný, fytogeografický, systematický, ekonomický a zdravotnícky (liečivé rastliny). Rumunskú flóru reprezentujú rastliny z Transylvánie, Karpát a Banátu. Medzi zaujímavosti patria Japonská záhrada, záhrada s rímskymi pamiatkami a archeologická kolónia starovekej rímskej Napoca, vrátane sochy Ceres, bohyne obilia a chleba a i.

Botanická záhrada v Kluži

Literatúra

<http://serbak.blog.sme.sk/c/331636/nadpis.html#ixzz2k5GwGCCK> (november 2015)

<http://sk.wikipedia.org/wiki/Klu%C5%BE> (november 2015)

<http://rumunsko.tripzone.cz/kluz> (november 2015)

Lokalita: Dealul cu Melci

Základné údaje o lokalite

Okres: Župa Bihor

Geomorfologická jednotka: Apusenské vrchy

Geologická jednotka: alpidy, mezozoikum

Prístup: Lokalita sa nachádza na sútoku riečky Arieșul Mic s potokom Slatina, v blízkosti cesty DJ 762 Mihoiești-Avram Iancu. Dealul cu Melci leží 625 km juhovýchodne od Bratislavy a 450 km severozápadne od Bukurešti. Dostaneme sa tam cez mestá Győr, Budapešť, Cegléd a Oradea.

GPS súradnice: 46° 22' 3" N, 22° 53' 17" E

Charakteristika lokality

Dealul cu Melci (Avram Iancu, Vidra) – paleontologická prírodná rezervácia. Unikátnu geologickú lokalitu budujú vápnité pieskovce, zlepenice a sliene, v ktorých sa nachádza 35 druhov mäkkýšov, najmä ulitníkov. Vek hornín je vrchná krieda – senón (cca 70 miliónov rokov). Prevláda medzi nimi obrí ulitník *Acteonella gigantea*. Chránené územie má plochu 0,6 ha. Lokalita Dealul cu Melci sa nachádza na protiľahlej strane doliny rieky Arieșul Mic (Malý Arieš, jedna zo zdrojnic rieky Arieš). Na druhej strane doliny pri obci Avram Iancu vyviera krasový prameň, s vodopádom vysokým asi 18 metrov. Z prameňa vznikol penovcový útvar. Lokalita je príkladom recentnej tvorby penovca. Prameň vyviera na úpätí svahu krasovej plošiny Masivul Piatra Alba, s najvyšším vrcholom Virful Știubei (1372 m n. m.). Planinu budujú prvohorné kryštallické vápence a dolomity. Nevyniká mimoriadnymi krasovými javmi, ale jej zlomové a veľmi strmé svahy spadajúce do doliny Arieșul Mic, vysoké 400-600 metrov, sú najvyššími a najdokonalejšími svahmi krasovej plošiny causseského typu v Rumunsku.

Hornina preplnená ulitníkom *Acteonella gigantea*

Ulitník *Acteonella gigantea*

Iné zaujímavosti

Avram Iancu – obec v Bihorskom kraji, v západnej časti Transylvánie. Vznikla spojením troch obcí: Ant, Avram Iancu a Tămașda. Je v rovnakej vzdialenosti (60 km) od miest Oradea a Arad. Najbližšie mesto je Salonta vzdialená 18 km. Obec bola založená v roku 1900 rumunskými kolonistami, ktorí pochádzali z východnej oblasti Bihorského kraja. Dostali túto krajinu od kráľa Ferdinanda I. Pôvodný názov bol Regina Maria po manželke Ferdinanda I. kráľovnej Márii. V roku 1956 dostala obec názov po rumunskom národnom hrdinovi **Avram Iancu**, ktorý sa tu narodil a bojoval za zrušenie otroctva v Rumunsku. Mesto Avram Iancu je jedným z najväčších výrobcov poľnohospodárskych produktov (zeleniny) v Bihorskom kraji, zásobuje trhy v susedných mestách s čerstvými vysoko kvalitnými rastlinnými produktmi.

Krasový prameň na úpätí planiny

Kostol v meste Avram Iancu

Literatúra

http://www.welcometoromania.ro/DN75/DN75_Dealul_cu_Melci_r.htm (november 2015)

http://en.wikipedia.org/wiki/Avram_Iancu,_Bihor (november 2015)

Lokalita: Delta Dunaja

Základné údaje o lokalite

Okres: Župa Tulcea

Geomorfologická jednotka: Valašská nížina

Geologická jednotka: neogénna panva

Prístup: *Východiskom do delty Dunaja je mesto Tulcea, ktoré leží 1300 km juhovýchodne od Bratislavy a 280 km takmer východne od Bukurešti. Dostaneme sa tam cez Budapešť, Szeged, Arad, Sibiu a Bukurešť.*

GPS súradnice: 45° 11' 24"N, 28° 48' 0"E

Charakteristika lokality

Delta Dunaje je (rum. *delta Dunării*) je najväčšia a najzachovalejšia riečna delta v Európe. Delta sa rozkladá na ploche 3 446 km², kde sa Dunaj vlieva do Čierneho mora. Leží na území Rumunska a z menšej časti Ukrajiny. Je to skutočné bohatstvo Rumunska, s plávajúcimi ostrovmi, rákosím a mokraďami. Neďaleko mesta Tulcea sa Dunaj delí na tri ramená, ktorá sa do Čierneho mora vlievajú pod menami Kilijské rameno, Sulinské rameno a Svätajurské rameno. Okrem hlavných ramien sa Dunaj delí na veľké množstvo vedľajších riečnych ramien a kanálov. Delta je dynamický ekosystém, riečne nánosy ju každoročne rozširujú o zhruba 40 metrov. Na jar a na jeseň je asi polovica územia zaplavená. Je to európsky variant amazonskej džungle. Usadeniny z rieky sa zmiešavajú s pieskom z mora a vytvárajú masívne piesočné brehy a ostrovy. Niektoré duny, ako sú tie na piesčine Caraorman, dosahujú výšku až šesť metrov a vyzerajú ako púštne duny. V mokradiach, stojatých aj tečúcich vodách dunajské delty žije viac ako 1 200 druhov rastlín, 300 druhov vtákov a 45 druhov rýb. Delta je najvýznamnejším hniezdiskom sťahovaných vtákov v Európe. Pre niektoré druhy je to dokonca jediné miesto výskytu v Európe. Prezimuje tu aj vtáctvo zo Sibíre a tiež iné druhy, ktoré tu prelietavajú počas

Delta Dunaja

Číny, Indie a Mongolska. Z konkrétnych druhov sú to labute, volavky, kormorány, orly. Hniezdi tu asi polovica svetovej populácie pelikána ružového a vyše 60 percent svetovej populácie kormorána malého. Okrem toho tu zimuje takmer celá svetová populácia bernikly červenokrkej, ktorá patrí na celom svete k ohrozeným druhom. Delta je najväčšou mokraďou v Európe. Nachádza sa v nej pravdepodobne najväčšia trstová oblasť na svete. Má rozlohu asi 1700 km². Na viacerých piesčiniach delty sa dobre darí majestátnym brestovým, dubovým a jelšovým lesom. Stromy sú obrastené spleťou divého viniča, brečtanu, lián a ďalšieho rastlinstva. Delta obrovským organickým filtrom, ktorý slúži ako najrozsiahlejší systém čistenia vody v Európe.

Iné zaujímavosti

V ramenách sa darí viac ako 90 druhom rýb. V skutočnosti polovica všetkých sladkovodných rýb, ktoré sa skonzumujú v Rumunsku, pochádza z delty Dunaja. Medzi najznámejšie ryby žijúce v delte patrí jeseter, ktorý v období neresu pláva hore tokom Dunaja, aby nakládal ikry. Tieto ikry, inak známe ako kaviár, sú veľmi oceňovanou a drahou pochúťkou. V delte Dunaja sa darí aj takým ohrozeným druhom, ako je vydra riečna a norok európsky. Celkovo je 2 733 km² území delty chránené. Delta Dunaje je od roku 1991 zapísaná v Zozname svetového dedičstva UNESCO. Od roku 1992 je biosférickou rezerváciou

Tulcea – mesto v historickej oblasti Dobruža. Je východným miestom pre výlety do delty Dunaja. Mesto založil v 8. storočí pred Kr. grécky cestovateľ a geograf Herodotos. Od staroveku je mesto dôležitým prístavom. Nachádza sa tu mešita, synagóga, rímske vykopávky a rôzne múzea (Múzeum dunajskej delty, Archeologické a Etnografické múzeum, Múzeum umenia).

Delta Dunaja

Tulcea

Literatúra

<http://www.e-cestovka.sk/rumunsko> (december 2015)

<http://wol.jw.org/sk/wol/d/r38/lp-v/102005769> (december 2015)

http://cs.wikipedia.org/wiki/Delta_Dunaje (december 2015)

<https://www.google.sk/#q=tulcea> (december 2015)

Lokalita: Detunata Goala

Základné údaje o lokalite

Okres: Župa Alba

Geomorfologická jednotka: Apusenské vrchy

Geologická jednotka: vulkanity

Prístup: Lokalita sa nachádza 6 km juhozápadne od mesta Abrud a 7 km od obce Bucium. Cesta na lokalitu vedie priamo z centra obce Bucium. Detunata Goala leží 425 km severozápadne od Bukurešti a 670 juhovýchodne od Bratislavy. Dostaneme sa tam cez Gyor, Budapešť, Szeged a Arad.

GPS súradnice: 46 ° 16'38 "N, 23 ° 11'47" E

Charakteristika lokality

Detunata Goala (1048 m) – vrch nad obcou Bucium tvorený päťbokými čadičovými stĺpmi. Okolo skálneho útvaru, ktorý pripomína Kamenný vodopád Šomoška, sú mohutné kamenné moria. Vznikli rozpadom bazaltového telesa a mrazovým zvetrávaním v pleistocéne. Nie sú gravitačne triedené. Hlavné minerály bazaltu sú pyroxény, olivín a živce (bázické plagioklasy). Lokalita sa nachádza v južnej časti Apusenských vrchov, kde sa tiež prejavila mladotretihorná sopečná činnosť. V horninovom zložení vulkanickej časti Apusenských vrchov prevládajú andezity a dacity, ale objavujú sa aj bazalty, ktoré vytvárajú geomorfologicky pôsobivé skálne útvary. Okrem vrchu Detunata Goala sa tu nachádza aj ďalší zaujímavý bazaltový vrch Detunata Flocoasa (1265 m). Obe lokality predstavujú najdokonalejšiu ukážku stĺpovitej (prizmatickej) odlučnosti čadiča v Rumunsku. Čadičové stĺpy sú výsledkom ochladzovania a tuhnutia bázickej lávy a ich smer je kolmý k povrchu vyvretého telesa. Lokalita je chránená ako chránené územie národného záujmu zodpovedajúce IUCN kategórii IV.. Je to prírodná rezervácia geologického charakteru. Detune Flocoasa je pokrytá smrekovým lesom, odkiaľ pochádza jej názov.

Detunata Goala

Kamenné more na úpätí vrchu Detunata Goala

Iné zaujímavosti

Abrud – mesto v župe Alba, jedno z troch rumunských miest, ktoré sa nachádzajú hlboko v Apusenských vrchoch. Rozloha mesta je 3,2 km². Žije tam približne 6 213 obyvateľov.

Detunata Flocoasa

Literatúra

congova.blog.sme.sk/c/334760/Rumunsko-buranie-predsudkov.html (november 2015)

<http://cartitaplimbareata.ro/index.php/6803/detunata-goala-detunatele-muntii-metaliferi-apuseni/> (november 2015)

<http://rumunsko.hynna.net/denik/3.php> (november 2015)

<https://www.google.sk/#psj=1&q=Detunata+Goala> (november 2015)

Lokalita: Geopark Hateg - krajina dinosaurov

Základné údaje o lokalite

Okres: Župa Hunedoara

Geomorfologická jednotka: Južné Karpaty

Geologická jednotka: alpidy

Prístup: Hateg leží 660 km juhovýchodne od Bratislavy a 415 km severozápadne od Bukurešti. Dostaneme sa tam cez mestá Győr, Budapešť, Szeged, Arad a Timișoara.

GPS súradnice: 45 ° 36'27 "N, 22 ° 57'0" E

Charakteristika lokality

Geopark Hateg – Krajina dinosaurov sa nachádza v centrálnej časti Rumunska, v oblasti obklopenej horami zo všetkých strán. Prírodné vlastnosti spolu s kultúrnym pozadím spôsobili, že krajina Hateg predstavuje miniatúrnú Transylvániu a udržala si svoj osobitý charakter. Geopark sa rozkladá na ploche 102,392 ha, vrátane mesta Hateg (13 000 obyvateľov) a 10 obcí. Celkový počet obyvateľov oblasti geoparku je asi 39 000. Okrem veľmi malebnej krajiny, ľadovcových dolín, plies, hlbokých roklín, jaskýň, alpských lesov, lúk a sádov, geopark prezentuje pozostatky ľudských dejín od paleolitu až do rímskej doby a od stredoveku až po modernú dobu. Najvýznamnejšie lokality sú ruiny starovekého hlavného mesta provincie Dacia v Sarmizegetusa Ulpia Traiana, početné stredoveké kostoly, medzi ktorými má osobitné miesto Densus kostol, majstrovské dielo stredovekej architektúry, rovnako ako pozostatky novších hradov a zámkov. Táto oblasť je po celom svete známa nálezmi "trpasličích dinosaurov" z obdobia kriedy. Toto špeciálne paleontologické dedičstvo dalo aj názov geoparku. Na základe kostrových pozostatkov tu bolo opísaných 15 druhov dinosaurov, ktoré sa našli vo fosílnom stave vo fluvialných a jazerných usadeninách. Opísané boli štyri bylinožravé dinosaury (*Magyarosaurus Dacus*, *Telmatosaurus transsylvanicus*, *Struthiosaurus transsylvanicus* a *Rhabdodon Priscus*) a štyri druhy mäsožravých dinosaurov (*Megalosaurus Hungaricus*, *Bradycneme draculae*, *Heptasteronis Andrews* *Elopteryx Nopcsa*). Spolu s nimi tu boli objavené fragmenty kostí krokodíla (*Allodaposuchus precedens*), korytnačky (*Kallokibotion bajazidi*) a ďalších stavovcov (rýb, obojživelníkov, cicavcov). Odborníci vysvetľujú malú veľkosť dinosaurov geografickými podmienkami pred 65 miliónmi rokov, kedy krajina tvorila ostrov Hategului. Dinosaury tu boli izolované, čo malo za následok zníženie ich veľkosti (tzv. ostrovný nanizmus). Okrem vajec dinosaurov a fosílií mladých jedincov sa tu tiež objavili všetky triedy stavovcov, od rýb po cicavce. Celkový počet taxónov stavovcov je okolo 65. Osobitné miesto má nález obrovského vtákojaštera (lietajúceho plaza) s názvom *Hategopteryx tamben*, podľa názvu regiónu. Tento obrovský tvor bol jedným z najväčších lietajúcich živočíchov vôbec, ak nie najväčším, s rozpätím krídel 12 metrov. V geoparku je zdokumentovaná aj vulkanická udalosť z času existencie dinosaurov prostredníctvom vulkanických hornín – tufov, lávových hornín a sopečných bômb. V geoparku sa nachádza aj 145 druhov motýľov, čo predstavuje viac ako 75% žijúcich druhov motýľov v Rumunsku. Väčšinu možno pozorovať v máji a júli, niektoré z nich chránené na európskej úrovni. Geopark je členom Európskej siete geoparkov, aj geoparkom UNESCO.

Iné zaujímavosti

Hațeg krajina je územie, ktoré hostí pravdepodobne najbohatšie kultúrne dedičstvo Rumunska. Tu sa nachádzajú jedny z najstarších kostolov severne od Dunaja, je tu najväčšia koncentrácia stredovekých lokalít a pamiatok v Rumunsku, veľké množstvo architektonických pamiatok, všetkých zaradených do národného dedičstva Rumunska. Obce z regiónu sú strážcami dôležitých miestnych tradícií obohatených prvkami cudzích kultúr, ktoré sa počas histórie objavili v regióne. Hațeg Country. Geopark je pod garanciou Univerzity v Bukurešti, a je podporovaný miestnymi a regionálnymi orgánmi, mimovládnyimi organizáciami a školami v regióne. Od roku 2007 je časť krajiny zaradená do siete NATURA 2000. V roku 2011 bola v geoparku vytvorená turistická trasa Dolina dinosaurov (Valley of the Dinosaurs), ktorá má východiskový bod v obci Santamaria a prechádza niekoľkými zaujímavými miestami geoparku. Trasa má dĺžku 2,5 km a možno ju prejsť do 2,5 hod. Pozdĺž cesty sú namontované informačné panely (6) s informáciami o historických pamiatkach – napr. o stredovekom kostole Sânpetru, o skamenelinách dinosaurov, ktorí žili v tejto oblasti a iných geologických zaujímavostiach.

Hațeg – mestečko neďaleko Devy, východisko do pohoria Retezat. 6 km od mesta sú pozostatky rímskeho mesta Sarmizegetusa.

Geopark dinosaurov

Kontakt:

*Hațeg Krajina Dinosaury Geopark
9A Libertatii Str,
Hațeg, 335500 Hunedoara County,
RUMUNSKO
Tel: 0254777853
E-mail: hateggeoparc@yahoo.com
Dan Grigorescu: dangrig@geo.edu.ro
Alexandru Andrașanu: aalex@geo.edu.ro*

Literatúra

<http://www.ghidvideoturistic.ro/ghid-turistic/Atractii-Turistice-Geoparcul-Dinozaurilor-Bombelevulcanice-Tara-Hategului-50-p.html> (november 2015)

<http://romania-rocks.blogspot.sk/2010/09/dinosaur-geopark-hateg-romania.html>

www.hateggeoparc.ro (november 2015)

<http://rumunskem.cz/hateg> (november 2015)

Lokalita: Groapa Ruginoasa

Základné údaje o lokalite

Okres: Župa Bihor

Geomorfologická jednotka: Apusenské vrchy

Geologická jednotka: alpidy, mezozoikum

Prístup: Lokalita leží 480 km severozápadne od Bukurešti a 565 km juhovýchodne od Bratislavy. Dostaneme sa tam cez mestá Győr, Budapešť, Szolnok, Karcag a Oradea.

GPS súradnice: 46°31'35"N, 22°39'08"E

Charakteristika lokality

Groapa Ruginoasa (v preklade Hrdzavá jama), tiež Ruginoasa - Dry Valley (Suchá dolina) – významná stratigrafická lokalita na území mesta Nucet, v juhovýchodnej časti Bihorskej župy. Nachádza sa na severnej strane hory Tapu, v nadmorskej výške 1373 metrov. Názov je podľa červeno-fialového až hnedého sfarbenia horniny, ktoré pochádza od železa (limonit). Vystupujú tu piesky, pieskovce, kremence, čierne vápence, dolomity, bridlice a konglomeráty jurského veku. Je to geologická prírodná pamiatka. Rozloha chráneného územia je 20,40 ha. Je súčasťou Apusenského prírodného parku. Vďaka intenzívnej zrážkovej erózii má rokľina v centrálnej časti hĺbku 200 m a šírku okolo 600 m, v ďalšej časti sa zužuje a ústi do kamenistej tiesňavy (Dry Valley).

Prírodný Park Apuseni (rumunsky *Parcul Natural Apuseni*) – nachádza sa v západnom Rumunsku, na severnej strane Apusenských vrchov. Zahrňuje horské celky Bihor na juhu a Vlădeasa na severe. Je lokalizovaný v administratívnej oblasti žúp Alba, Bihor a Cluj. Cez park vedie cesta č. 763. Rozloha prírodného parku je 75,784 ha. Prírodný park Apuseni je najväčší vápencový komplex Rumunska. Je to majstrovské dielo prírody. Divoké kaňony a tiesňavy, obrovské krasové jamy, jaskyne (niektoré ľadové), ponory, ponorné rieky, krasové planiny, zarovnané povrchy, vodopády,

Informačný panel Groapa Ruginoasa

Groapa Ruginoasa

jazerá a tajomné tunely.	
--------------------------	--

Iné zaujímavosti

Masív Bihor – súčasť pohoria Apusenské vrchy. Jeho severná časť je budovaná dolomitickými vápencami a je silne skrasovatená. Krasové lokality patria k najpozoruhodnejším v Európe a často sú chránené ako prírodné rezervácie. Je tu množstvo tiesňav, ponorov, vyvieračiek, jaskýň, krasových polje, vodopádov a pod. Potoky často miznú pod zemou, aby sa zasa inde objavili na povrchu. Centrom oblasti je plošina Padiș, pod ktorou sa nachádzajú veľké jaskynné systémy. Medzi najznámejšie turistické miesta patria ľadová jaskyňa Scarisoara a priepasť s jaskyňou a podzemným tokom Cetatile Ponorului. **Masív Vlădeasa** je až na podkovovitý hlavný hrebeň bohato zalesnený. V polohách nad 1300 m sa rozkladajú horské lúky, najvyšší bod dosahuje výšky 1835 m. Masív je zložený prevažne z vápencov a dolomitov.

Masív Vlădeasa

Literatúra

<http://cesavezi.ro/objective-turistice/4-objective-geografice/31-groapa-ruginoasa> (november 2015)

http://ro.wikipedia.org/wiki/Groapa_Ruginoasa_-_Valea_Seacă (november 2015)

<http://www.exploringromania.com/natural-park-apuseni.html> (november 2015)

http://www.olivadesign.cz/volny_cas02/rumunsko/index.htm (november 2015)

Lokalita: Kaňon Turdy

Základné údaje o lokalite

Okres: Župa Cluj

Geomorfologická jednotka: Apusenské vrchy, Muntii Trascaului

Geologická jednotka: alpidy, mezozoikum

Prístup: Kaňon Turdy sa nachádza 6 km západne od mesta Turda a asi 15 km juhovýchodne od mesta Kluž v Transylvánii. Mestečko Turda leží 415 km severozápadne od Bukurešti a 645 km juhovýchodne od Bratislavy. Dostaneme sa tam mestá Győr, Budapešť, Cegléd a Oradea.

GPS súradnice: 46 ° 32'00 "N, 23 ° 52'00" E

Charakteristika lokality

Kaňon Turdy (Cheile Turzii) – jedna z najmonumentálnejších krasových tiesňav v Rumunsku. Bola vytvorená erozívnou činnosťou potoka Hășdate, prerážajúcej si cestu pruhom jurských vápencov. Vápence sú pokračovaním mohutnej vápencovej kryhy, ktorá je reliéfovou dominantou pohoria Muntii Trascaului. Na jeho území sa koncentruje väčšina krasových javov tohto mimoriadne atraktívneho pohoria. Tiesňava má dĺžku 3 km, je hlboká okolo 300 m. Na dne je miestami široká len niekoľko metrov. V stenách Turdskej tiesňavy sa nachádza celý rad jaskýň a jaskynných portálov, ale všetko len vo forme fragmentov. Najdlhšia jaskyňa má 120 m. Územie je vyhľadávaným miestom na skálne lezenie. Svojim charakterom pripomína Zádielskú tiesňavu.

Turenilor Gorge (Gorge Tour) – prírodná rezervácia o rozlohe 29 ha. Nachádza sa 23 km od mesta Cluj – Napoca a 8 km od obce Turda. Tiesňava vymodelovaná v jurských vápencoch má dĺžku 1850 m a výška skalných stien nad dnom je 100 m. Existuje tu viac ako 20 jaskýň. Najdlhšia jaskyňa má 64 metrov. Sú tu vzácne rastliny a živočíchy (motýle, orly a jastraby a i.). Územie bolo osídlené už od staroveku. Archeológovia tu našli stopy sídliska z 5. tisícročia pred naším

↑ ↑ Kaňon Turdy vytvorený riekou Hășdate

↑ Tiesňava Turenilor

letopočtom, neolitu a doby bronzovej.	
---------------------------------------	--

Iné zaujímavosti

Pohorie Trascăului – horská skupina Apusenských vrchov. Najvyšším vrcholom je Dâmbău (1369 m). Pohorie nebolo v kvartéri zaľadnené. Nesie však výrazné stopy periglaciálnej modelácie.	
--	--

Trascăului

Literatúra

<http://tripio.cz/evropa/romania/atrakce/kanon-turdy> (november 2015)

<http://arhivadegeografie.wordpress.com/2012/08/12/relief-de-poveste/> (november 2015)

http://ro.wikipedia.org/wiki/Muntii_Trascaului (november 2015)

Lokalita: Rosia Montana

Základné údaje o lokalite

Okres: Župa Hunedoara

Geomorfologická jednotka: Apusenské vrchy, Sedmohradské rudohorie (Munti Metaliferi)

Geologická jednotka: sopečné pohorie

Prístup: Rosia Montana leží 660 km juhovýchodne od Bratislavy a 430 km severozápadne od Bukurešti. Dostaneme sa tam cez mestá Győr, Budapešť, Szeged a Arad.

GPS súradnice: 46° 18' 0" N, 23° 8' 0" E

Charakteristika lokality

Rosia Montana (Červená hora) – centrum historickej ťažby rumunského zlata. Tu sa ako na jedinom mieste v celej Európe ťaží skoro nepretržite zlato už od dôb Ríma až dodnes. Mesto Rosia Montana má jednu z najrozsiahlejších sietí rímskych zlatých baní. V miestnom múzeu baníctva je aj komplex rímskych a stredovekých chodieb. Stredná časť Apusenských vrchov medzi mestami Cimpeni, Brad a Zlatna sa nazýva Munti Metaliferi (doslova Rudonosné hory, obdoba Slovenského rudohoria). Pohorie je známe bohatstvom striebra, medi, olova, zinku a najmä zlata, ktoré sa tu ťaží odpradáva. Početné sú doklady o ťažbe zlata z doby Dáckej a Rímskej ríše. Zlato sa tu ťažilo na primárnych ložiskách, ale aj ryžovaním v riekach a potokoch. V miestach najväčšej koncentrácie ťažby v okolí lokalít Abrud, Bucium a najmä Rosia Montana je krajina výrazne atropogénne premodelovaná. Je tu množstvo montánnych tvarov georeliéfu, podobne ako v okolí Banskej Štiavnice. Podobne sú tu banícke vodné nádrže. Vrchy Cirnic a Cetate južne od Rosia Montana sú montánne úplne zmenené a predstavujú pozoruhodné ukážky historickej baníckej ťažby. Najmä masív Cetate je historickými banskými dielami prevrtaný ako ementál. Baňa bola uzavretá na konci roka 2006,

Banícka krajina Rosia Montana

Vchod do banskej štôlne

Uvažuje sa o jej obnovení. S súvislosťou so znečistením životného prostredia kyanidom v Baia Mare však nastali veľké protesty.

pre vstupom Rumunska do Európskej únie.

Iné zaujímavosti

Múzeum zlata v meste Brad – kolekcia zlata pochádza z vrchu Metaliferi a je jednou z najvýznamnejších zbierok na svete. Múzeum predstavuje aj niektoré z archeologických objektov objavených v oblasti Brad - Criscior, čo dokazuje existenciu človeka na týchto územiach spred 5000 rokov a ťažbu zlata spred 2000 rokov. V múzeu sú vystavené staré nástroje a predmety používané pri ťažbe a spracovaní zlatonosného kremeňa. Zlato sa vyskytuje v rôznych formách: jemné rozptýlené, samostatne alebo spoločne s inými minerálmi a vzácne v kombinácii s telúrom. Vystavené minerály majú rôzne tvary, niektoré sa podobajú na rastliny, iné na zvieratá, ale sú tu aj tvary ako napr. zbraň, alebo mapa Rumunska. Múzeum zlata sústreďuje viac ako 1300 exponátov z rýdzeho zlata, je jediné v Európe. Takmer 80% vzoriek pochádza z oblasti Brad-Ruda, Musariu, Valea Morii a Bradisor. Múzeum je súčasťou Zlatej cesty, ktorá zahŕňa návštevu Múzea zlata, niekoľkých uzavretých baní a iných aktivít.

Alburnus Maior v Rosia Montana – banícke mestečko založené Rimanmi počas vlády Trajána. Najstaršia zmienka o meste je zo 6. februára 131. Archeológovia tu objavili starobylé obydlia, nekropolu, galérie, banské stroje, 25 voskových tabliet a mnoho nápisov v gréčtine a latinčine, sústredené okolo Carpenè Hill.

Zlato v zlatonosnom kremeň – exponát v Múzeu zlata

Otváracia doba múzea:

Pondelok: zatvorené

Utorok – Nedeľa : 9,00 - 14,00

Tel: 0040-254-612-300

Možnosť hovoriť: anglicky, rumunsky, maďarsky, francúzsky

Zrúcanina **Alburnus Maior** v Rosia Montana

Literatúra

http://en.wikipedia.org/wiki/Rosia_Montană (november 2015)

<http://rumunsko.hynna.net/denik/3.php> (november 2015)

http://www.welcometoromania.ro/DN76/DN76_Brad_e.htm (november 2015)

<https://www.google.sk/#q=Rosia+Montana> (november 2015)

Lokalita: Scarisoara

Základné údaje o lokalite

Okres: Župa Alba

Geomorfologická jednotka: Apusenské vrchy, Bihor

Geologická jednotka: alpidy

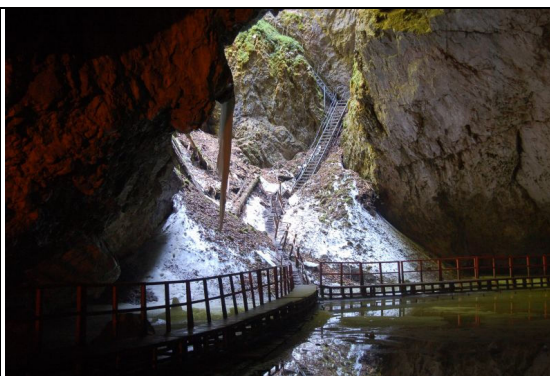
Prístup: Jaskyňa Scarisoara sa nachádza 10 km od obce Garda de Sus. Obec leží 585 km juhovýchodne od Bratislavy a 465 km severozápadne od Bukurešti. Dostaneme sa tam cez mestá Győr, Budapešť, Szolnok a Oradea.

GPS súradnice: 46 ° 29'23 "N 22 ° 48'35" E

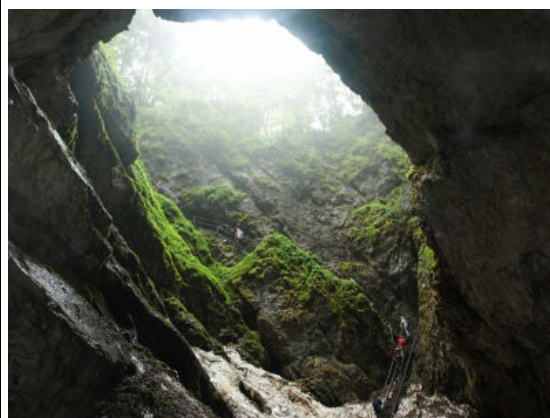

Charakteristika lokality

Jaskyňa Scarisoara je lokalizovaná v južnej časti pohoria Apusenské vrchy, v blízkosti obce Garda de Sus. Nachádza sa v nadmorskej výške 1165 m n. m.. Je 105 m hlboká a 720 m dlhá. Vstup je cez impozantný 60 m vysoký portál. Do jaskyne vedie úzka cesta vytesaná do skaly a schádza sa do hĺbky 48 m. Jaskyňa je celoročne zaľadnená a objem ľadu sa pohybuje medzi 75 000 m³. Teplota je až +1 ° C v lete a až -7 ° C v zime. V časti pre turistov sa priemerná teplota pohybuje okolo 0 ° C. Ide o najväčšiu ľadovú jaskyňu Apusenských vrchoch, aj celkom v Rumunsku. Scarisoara má jeden dóm o rozmeroch 45 x 25 m. Hrúbka ľadu dosahuje do 10 m. V dolnej časti dómu sa nachádzajú ľadové stalagmity vysoké do 5 m. Jaskyňa je jedným z prírodných divov Rumunska. Scarisoara je ľadová jaskyňa s druhou najväčšou ľadovou výplňou na svete. V časti jaskyne s názvom Katedrála je 100 ľadových stalagmitov.

V jaskyni Scarisoara

Vstupný portál jaskyne, V jaskyni žijú rôzne druhy netopierov

Iné zaujímavosti

Prvá zmienka o jaskyni je z roku 1863. Rakúsky geograf Arnold Schmidl ju opísal a zhotovil prvú mapu jaskyne. Neskôr ju preskúmal rumunský vedec a speleológ Emil Racovita medzi r. 1921 a 1923. Podľa vedca Emil Popa ľadová jaskyňa vznikla pred 3500 rokmi, počas zaľadnenia, kedy boli okolité hory pokryté snehom a ľadom.

Vstup do jaskyne: každý deň

Otváracia doba: 9.00-17.00 hod.

Kontakt: 0040-742-010-347

Hovorový jazyk: rumunčina

Garda de Sus – obec v hornej časti doliny Arieș mora. Zaujímavosťou je drevený kostol Jána Krstiteľa z 18. storočia, ktorý je od roku 2010 zapísaný zozname národného dedičstva Rumunska.

Ľadový stalagmit

Literatúra

http://en.wikipedia.org/wiki/Scărisoara_Cave (november 2015)

http://www.tripadvisor.com/Attraction_Review-g315903-d2258577-Reviews-Scarisoara_Ice_Cave-Alba_Iulia_Alba_County_Central_Romania_Transylvania.html (november 2015)

Lokalita: Sibiu

Základné údaje o lokalite

Okres: Župa Sibiu

Geomorfologická jednotka: Transylvánska kotlina

Geologická jednotka: vnútrohorská panva

Prístup: Mesto Sibiu leží 635 km juhovýchodne od Bratislavy a 275 km severozápadne od Bukurešti. Dostaneme sa tam cez mestá Győr, Budapešť, Szeged, Arad a Deva.

GPS súradnice: 45 ° 47'45 "N, 24 ° 09'08" E

Charakteristika lokality

Sibiu – historické mesto pri rieke Cibin, v kotline na severnom úpätí pohoria Făgăraș (431 m n. m.). Počiatky má v neoliticom osídlení. Základy boli postavené v antike. V dokumentoch sa po prvýkrát spomína v 12. stor. ako Cibium. Mesto oddávna prekvitalo vďaka saským kolonistom. Už v 14. stor. bolo opevnené, dodnes sa zachovalo 5 obranných veží. Kompaktne zachované historické jadro zaberá plochu 80 ha. Delí sa na Horné mesto, ktoré bolo vždy bohatšou časťou mesta s najzaujímavejšími historickými budovami a Dolné mesto s malými farebnými domčekmi a širokými uličkami vydláždenými kameňom a obohrnané hradbami. Centrom mesta je Veľké námestie (Piata Mare), zaradené do Zoznamu svetového kultúrneho dedičstva UNESCO. Stojí tu aj najstaršia budova v meste – dominantný rímsko-katolícky kostol postavený jezuitami. Na druhej strane námestia dominuje majestátny barokový Brukenthalov palác, ktorý dal postaviť v 2. pol. 18. stol. kráľovský miestodržiteľ v Transylvánii Samuel von Brukenthal. Dnes je v ňom múzeum, založené v r. 1817 práve S. Brukenthalom. Je to vôbec prvé múzeum na území dnešného Rumunska, s veľmi cennými umeleckými zbierkami. V bývalej Staromestskej radnici má sídlo Historické múzeum. Prechodom cez poschodovú pasáž sa prejde na Malé námestie, ktoré spája Horné a Dolné mesto.

Historické centrum mesta Sibiu

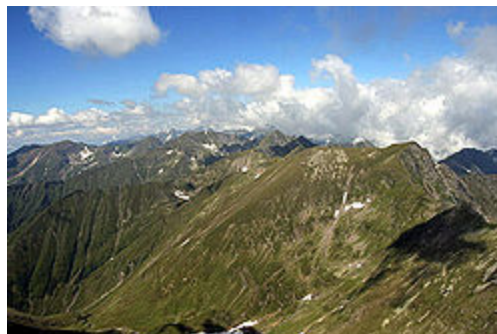
Sibiu

Názov mesta je odvodený od príbehu o milencoch, ktorí sa tu stretávali a hovorili si nevinné milostné lži. Sibiu je dôležitá dopravná križovatka, ako aj medzinárodné letisko. Je dnes jedným z miest s najväčšou úrovňou zahraničných investícií v Rumunsku. V roku 2007 sa stalo spolu s Luxemburgom Európskym mestom kultúry. V Sibiu sa nachádza mnoho významných múzeí, zameraných na rôzne druhy umenia, antropológiu, históriu, archeológiu aj prírodné vedy. V blízkosti mesta je známa destinácia

Obľúbenou atrakciou na námestí je Most klamárov (Podul Mincinosilor) s komplikovaným kovaním.	pre zimné športy Păltiniș Resort.
---	-----------------------------------

Iné zaujímavosti

Fagaraš (rumunsky Făgăraș), alebo Munții Făgărașului (Fagarašské hory) je najvyššie a najrozľahlejšie pohorie Rumunska, rozkladajúce sa na historickej hranici Sedmohradska a Valašska. Hlavný hrebeň je vzdušnou čiarou dlhý približne 70 km, ktorý v dĺžke 60 km prakticky neklesne pod hranicu 2 000 m n. m. Výnimkou je sedlo Zarn vo východnej časti pohoria vo výške 1 923 m. Nachádza sa tu najvyšší rumunský vrchol Moldoveanu (2 544 m). Pohorie bolo pleistocéne značne modelované ľadovcom, ale dnes tu už ľadovce nie sú. Severne orientované doliny sú na rozdiel od južných veľmi strmé a viac formované ľadovcami. Na severnej strane pohoria je 25 dolín, zatiaľ čo na južnú stranu rozčleňuje iba 8 dolín. Južné doliny sú však dlhšie. Ich dĺžka je až 30 kilometrov a sú veľmi divoké. V pohorí je 96 plies a niekoľko priehrad. Najväčšie pleso je Bâlea (4,65 ha), najhlbšie Podragu (16 m) a najvyššie položené Lac Mioarelor (2 282 m n. m.). V roku 2006 bol postavený pri jazere Bâlea prvý hotel vo východnej Európe v podobe iglu. Má k dispozícii 16 miest. Z priehrad je najdôležitejšie Vidraru, ktorá je 11 km dlhá a jej brehy dosahujú dĺžku 60 km. Hrádza nádrže je 160 m vysoká, jej súčasťou je vodná elektrárňa. Celú priehradu obopína cesta č. 7c, ktorá vedie z Curtea de Argeș do Sibiu. Najväčšou riekou pretekajúcou na západe pohoria, ktorá ho oddeľuje od susedného masívu Munții Căndrel je Olt.

Fagaraš, pohľad z Moldoveanu

Ľadovcové jazero **Bâlea**, nachádza sa v kare

Pohorie sa sformovalo pri alpínskom vrásnení na konci druhohôr a v treťohorách. Základ je z kryštallických bridlíc (najmä ruly, sericitické a chloritické bridlice). Niektoré časti budujú dolomity a vápence. Známe je skalné okno vo vápencoch Fereastra Zmeilor (Dračie okno).

Literatúra

<http://www.mistopis.eu/evropa/rumunsko/transylvanie/sibiu.htm> (november 2015)
http://sk.wikipedia.org/wiki/Sibiu_%28mesto%29 (november 2015)
<http://cs.wikipedia.org/wiki/Fagaraš> (november 2015)

Lokalita: Sighisoara

Základné údaje o lokalite

Okres: Župa Mureș

Geomorfologická jednotka: Transylvánska kotlina

Geologická jednotka: neogénna panva

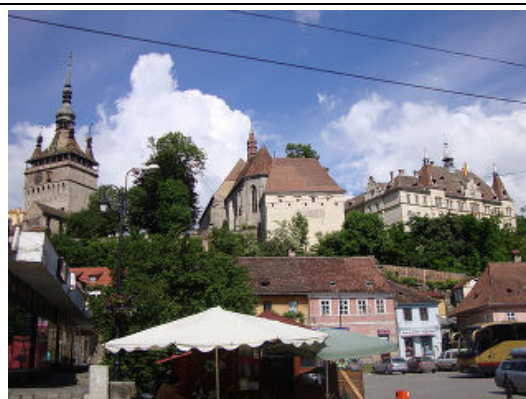
Prístup: Mesto Sighisoara leží 300 km severozápadne od Bukurešti a 750 km juhovýchodne od Bratislavy. Dostaneme sa tam cez mestá Győr, Budapešť, Cegléd, Oradea a Turda.

GPS súradnice: 46°13'1"N, 24°47'28"E

Charakteristika lokality

Sighișoara (nemecky *Schäßburg*, maďarsky *Segesvár*, latinsky *Castrum Sex*) – mesto v župe Mureș (cca 32 tisíc obyv.). Bolo založené na konci 12. storočia bohatými saskými obchodníkmi. Medzi najkrajšie pamiatky patrí Hodinová veža s orlojom. Na orloji defilujú alegorické postavy, ktoré predstavujú rôzne hriechy a neresti. Hodinová veža stojí pri hlavnom vstupe do citadely. Meria 64 metrov a jej silné základové steny sú široké skoro dva a pol metra. Jednotlivé postavy je možné vidieť cez sklo v historickom múzeu vo veži. Je tam tiež model mesta a zo siedmeho poschodia pekný výhľad. Na západnej strane veže je malý domček s kolekciou stredovekých zbraní, pod vežou smerom von z mesta je múzeum venované stredovekému mučeniu. V roku 1999 bolo historické centrum zapísané do zoznamu svetového kultúrneho dedičstva UNESCO. Dôvodom pre zápis bola historická časť mesta s deviatimi vežami, dláždenými ulicami, meštianskymi domami a zdobenými kostolmi. Rumunsko sa tak pýši jedným z najkrajších a najzachovalejších stredovekých miest v Európe. Na kopci sa rozprestiera opevnené historické centrum s citadelou, ktorá v minulosti chránila obyvateľov pred tureckými nájazdmi. Nachádzajú sa tu aj kostol s vyše 500 ročnými freskami, Benátsky dom z 13. stor. a Kostol dominikánskeho kláštora. V ňom je renesančný vyrezávaný oltár, baroková

Sighișoara

17. storočia. V srdci opevnenia je malé námestie. V minulosti sa tu konali verejné popravy čarodejníč a bolo tiež miestom pouličných remeselných trhov. Väčšina mestských pamätihodností je na citadele, ktorá stojí na kopci na skale. Hradby obopínajú citadelu starého mesta. Múry hradieb pochádzajú zo 14. storočia. V 15. storočí bolo pridaných 14 veží a 5 delostreleckých bašt. Každý cech mal povinnosť zaplatiť stavbu vlastnej bašty a neskôr ju v dobe vojny i brániť. Do dnešnej doby sa zachovalo 9 veží a 2 bašty. Nazývali sa podľa toho, ktorý remeselnícky cech za ich obranu zodpovedal. Najpôsobivejšie sú Obuvnícka, Krajčirska a Klampiarska veža. Kostol dominikánskeho kláštora je gotický kostol, ktorý stojí hneď za vstupom do citadely. V interiéri je vyzdobený perskými kobercami. Za kostolom sa nachádza busta Vlada Ţepeşa legendami opradeného vládcu provincie Valaška, ktorý sa

kazateľnica, orientálne koberce a organ zo	nazýva Drakula.
--	-----------------

Iné zaujímavosti

Schodisko študentov – kryté schodisko z roku 1642. Keď vyšliapete 172 schodov, vystúpite ku kostolu Na kopci.

Draculov rodný dom dnes funguje ako jedna z najlepších (a najdrahších) miestnych reštaurácií. Transylvánia, preslávená románom Brama Stokera o kniežati Drakulovi, je historicky najhodnotnejšou a najcivilizovanejšou oblasťou Rumunska. Krajina plná lesov, obkolesená mohutnou hradbou Karpát, poskytuje obrovské možnosti vysokohorskej turistiky a lyžovania. Stredoveké mestá ako Brasov, Sibiu, Sighisoara, Cluj, Alba Iulia, spolu s početnými hradmi a opevnenými kostolmi potešia nielen milovníkov histórie, ale aj fanatických nasledovníkov Drakulovho mýtu.

Rodný dom Vlada Țepeșu (Drakulu)

Literatúra

<http://rumunskem.cz/sighisoara> (november 2015)

<http://sk.wikipedia.org/wiki/Sighi%C5%9Foara> (november 2015)

<http://www.mundo.cz/rumunsko/sighisoara> (november 2015)

Lokalita: Targu mureş

Základné údaje o lokalite

Okres: Župa Mureş

Geomorfologická jednotka: Transylvánska kotlina

Geologická jednotka: neogénna panva

Prístup: Mesto leží 710 km juhovýchodne od Bratislavy a 350 km takmer severne od Bukurešti. Dostaneme sa tam cez mestá Győr, Budapešť, Cegléd, Oradea, Kluž a Turda.

GPS súradnice: 46 ° 32'44 "N 24 ° 33'45" E

Charakteristika lokality

Targu mureş (Tirgu mureş) – mesto, ktoré sa nachádza v centre historického regiónu Sedmohradsko, na oboch brehoch rieky Mureş. Má rozlohu 49,3 km². Je známe ako mesto ruží. Najvyšší bod je plošina Cornesti (465 m n. m.). Mesto sa prvýkrát spomína v roku 1332 v pápežskom zázname ako *Novum Forum Siculorum*. V roku 1405 už získalo od uhorského kráľa Žigmunda Luxemburského právo konať trhy, o ďalších 80 rokov bolo kráľom Matejom Korvínom povýšené na kráľovskú osadu. Až do roku 1918 bolo súčasťou Uhorského kráľovstva. Po roku 1918 bolo pripojené s celým Sedmohradskom k Rumunskému kráľovstvu. Centrum mesta sa nachádza na ľavom brehu rieky. Centrálné mestské námestie je Piata Trandafirilor. Nachádzajú sa tu viaceré secesné stavby, pravoslávna katedrála a zachovaná citadela. Top atrakcia sa nachádza na južnom konci námestia: Palác kultúry (*Palatul Culturii*), zo začiatku 20. storočia. **Teleki – Bolyaiho knižnica** – je historická verejná knižnica, kde sa nachádza jedna z najbohatších transylvánskych zbierok kultúrnych artefaktov. Bola založená grófom Samuelom Telekim v roku 1802, v čase, keď bola Transylvánia súčasťou habsburskej monarchie. Od tej doby je prístupná čitateľskej verejnosti. Je v nej viac ako 200 tisíc

Katedrála v Targu mureş

Vstup do mesta – pevnosť

V meste sú aj renomované univerzity: University of Medicine and Pharmacy, Petru Maior University a Univerzita Sapientia. Posledná je Maďarská univerzita, ktorá je inštitúciou maďarského vysokoškolského vzdelávania v Transylvánii.

zvážkov, z ktorých mnohé sú svetové rarity.	
---	--

Iné zaujímavosti

Corund – obec 44 km východne od mesta Targu mureș, známa hrnčiarskym remeslom. Miestny hrnčiari vyrábali keramiku s modro-bielymi vzormi už od roku 1700.

Reghin – mestečko, ktoré je postavené na oboch brehoch rieky Mureș. Preslávila ho výroba strunových hudobných nástrojov. História siaha až do roku 1218, kedy tu Sasi postavili osadu na troskách pevnosti Dacian. Mesto má centrálné námestie Piata Petru Maior, lemované budovami z 19. a začiatku 20. storočia, ktoré majú balkóny z tepaného železa a farebné fasády. Názov Reghin dostal aj závod na výrobu strunových hudobných nástrojov, ktorú tu existuje od roku 1951. Po rumunskej revolúcii v roku 1989 bola továreň Reghin premenovaná na "Horu" (hora je názov tradičného rumunského tanca).

Závod Hora na výrobu hudobných nástrojov

Literatúra

http://en.wikipedia.org/wiki/Târgu_Mures (november 2015)

<http://www.romaniatourism.com/targu-mures.html> (november 2015)

Lokalita: Transylvánia

Základné údaje o lokalite

Okres: Župy Bihor, Alba, Cluj, Sibiu, **Mureș**, Hunedoara

Geomorfologická jednotka: Východné Karpaty, Južné Karpaty (pohoria Fagaraš a Piatra Craiului), Apusenské vrchy, Transylvánska kotlina

Geologická jednotka: alpidy

Charakteristika lokality

Transylvánia – svojrázny historický región známy aj pod názvom Sedmohradsko. Zaberá centrálnu a SZ časť Rumunska. Niekedy sa týmto názvom označuje celá západná časť krajiny (historické Sedmohradsko, Maramureš, Krišana a Banát). Rozkladá sa na vnútornej strane Karpát a má rozlohu 57 000 km², rozloha Transylvánie v širšom slova zmysle je 101 000 km². V preklade Transylvánia znamená „krajina za lesmi“, názov Sedmohradsko je zase odvodený od siedmich stredovekých hradov. K propagácii tohto regiónu nesporne prispel aj známy román Brama Stockera – Dracula, ktorý sem umiestnil dej svojho románu. Ako predloha pre hlavnú postavu mu poslužil princ Vlad Tepes, ktorý sa narodil v meste Sighișoara v 15. storočí a bol známy svojou krutosťou. V antike obývali túto oblasť Dákovia a bola centrom Dáckeho kráľovstva. V roku 106 n. l. bolo územie súčasťou Rímskej ríše ako provincia Dacia. Po rozpade Rímskej ríše sa tu vystriedali mnohé kmene a etniká, napr. Góti, Húni, Gepidi, Avari, Bulhari, Slovania. Na prelome 9. a 10. storočia zabrali túto oblasť starí Maďari. V 12. a 13. stor. sa tu usadili nemeckí Sasi. Založili mnoho miest a vytvorili osobitú kultúru. Sedmohradsko sa neskôr stalo samostatným kniežatstvom v rámci Uhorského kráľovstva. V 16. a 17. storočí bolo toto územie dôležitým prechodným pásmom medzi Osmanskou ríšou a Habsburgovským impériom.

V roku 1920 sa Transylvánia stala definitívne súčasťou Rumunska. Dnes je Transylvánia azda najznámejším rumunským regiónom s nádhernou prírodou a svojráznou kultúrou, v ktorej sa navzájom prelínajú rumunské, nemecké a maďarské vplyvy. V Transylvánii žije 7,2 miliónov obyvateľov. Väčšinovým národom sú Rumuni, ktorí tvoria 75% obyvateľstva. Maďari tu dodnes tvoria pätinu populácie. Prirodzenú hranicu regiónu na východe tvoria hrebene **Východných Karpát**, na juhu sa ťahá reťazec pohorí **Južných Karpát** nazývaných **Transylvánske Alpy**. Najvyšším pohorím Transylvánskych Álp je **Fagaraš**, v ktorom sa nachádza aj najvyšší vrch Rumunska Moldoveanu (2 544 m n. m.). Veľmi peknou časťou Južných Karpát je malé vápencové pohorie **Piatra Craiului**, ktoré bolo vyhlásené za národný park. Nachádzajú sa tu endemické druhy rastlín a živočíchov, krasové útvary, veľké skalné bralá, strmé steny aj rokliny. V západnej časti krajiny sa nachádzajú **Apusenské vrchy**, zvyšnú časť povrchu zaberá **Transylvánska kotlina** ležiaca v nadmorskej výške 500-600 m n. m. Väčšina územia má podobne ako Slovensko mierne kontinentálne podnebie, len v horských oblastiach na juhu a východe je vysokohorskejšia klíma. Územie Transylvánie je charakteristické aj množstvom hradov a zámkov. Medzi najviac navštevované a propagované pamiatky patrí mestečko Bran s rovnomenným hradom.

Na juhozápade Transylvánie v meste Hunedoara sa nachádza krásny **zámok Hunedoara**, rodisko rodu Huňadyovcov a kráľa Mateja Korvína.

Hrad Bran postavený koncom 14. storočia, skrýva v sebe veľa točitých schodov a izieb, je pomerne zachovaný, plný dobového nábytku a obrazov. Exponáty zozbierala rumunská kráľovná Mária začiatkom 20. storočia. Pod hradným kopcom sa nachádza skanzen rumunskej dediny. Žiaľ vplyv komercie aj tu postupuje veľmi rýchlo a milión turistov ročne spravilo z okolia gýčovitý Draculaland napriek tomu, že Vlad Tepes (Dracula) tento hrad nikdy neobýval. Pravý Draculov hrad je odtiaľ vzdialený niekoľko desiatok kilometrov, do dnešných dní však z neho zostala len zrúcanina. Valašské knieža dostalo prezývku Tepes (v preklade Narážáč) podľa jeho údajne obľúbenej metódy mučenia a popravy – obete napichával na kôl. Osvojil si to počas väznenia u Turkov. Pozornosť turistov cestujúcich z Brašova ku hradu Bran iste upúta aj hrad Rasnov ktorý sa týči na kopci hneď vedľa štátnej cesty.

Zámok Hunedoara

Hrad Bran

Iné zaujímavosti

Brašov (*Kronstadt, Brassó*) – známe transylvánske mesto ukryté medzi karpatskými horami. Neďaleko sa nachádza najväčšie rumunské lyžiarske stredisko Poiana. Má okolo 350 000 obyvateľov, je druhým najväčším mestom v Rumunsku a veľkým priemyselným a kultúrnym centrom. V Čiernom kostole, ktorý je najväčším gotickým kostolom v str. a vých. Európe je najstarší orientálny koberec na svete, zaradený do národného dedičstva.

Literatúra

<http://www.dobrodruh.sk/cestopisy/transylvania---divoke-srdce-rumunska> (november 2015)

<http://www.pluska.sk/magazin/zaujimavosti/zaujimavosti/transylvania-divoke-srdce-rumunska.html> (november 2015)

https://www.google.sk/search?q=hrad+bran&source=lnms&sa=X&ei=8hZ6Uu3kM--e7Ab_mYGABA&ved=0CAYQ_ (november 2015)

Lokalita: Turda salina – soľná baňa

Základné údaje o lokalite

Okres: Župa Cluj

Geomorfologická jednotka: Transylvánska kotlina

Geologická jednotka: neogénna panva

Prístup: Soľná baňa sa nachádza v mestečku Turda, polhodinu autobusom z centra mesta Kluž. Mesto Kluž leží 610 km juhovýchodne od Bratislavy a 450 km severne od Bukurešti. Dostaneme sa tam cez mestá Győr, Budapešť, Cegléd a Oradea.

GPS súradnice: 46 ° 32'00 "N, 23 ° 52'00" E

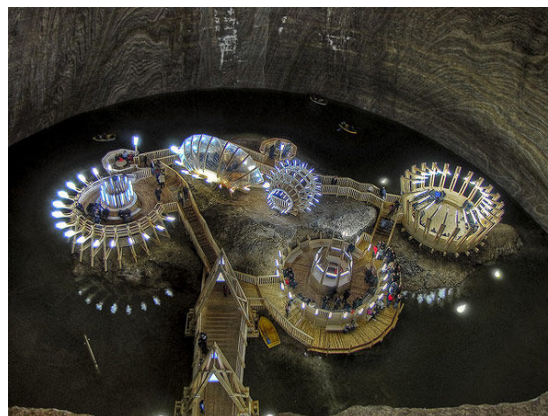

Charakteristika lokality

Salina Turda – pôvodne baňa, kde sa ťažila kamenná soľ, v súčasnosti Múzeum histórie ťažby soli. Do bane sa vchádza štvrt kilometra dlhým tunelom. Za ním nasledujú obrovské haly, ktoré zostali po vyťaženej soli. Ich názvy sú Terézia, Rudolf, Jozef, Gizela a Anton. Baňa, jej banské priestory aj zariadenia používané na prepravu soli, sú vo vynikajúcom stave. Soľ sa tu ťažila už v staroveku a baňa vyrábala stolovú soľ nepretržite od stredoveku. Prvýkrát sa spomína v roku 1075 a fungovala až do začiatku 20. storočia (1932). Od roku 1992, sa v bani Salina Turda realizuje haloterapia (liečba alergií a astmy). Využíva ionizovaný vzduch, tlak vzduchu a vlhkosť v jaskyniach. Vo vnútri soľnej bane je teplota konštantná (10 až 12 °C) v každom ročnom období. Vlhkosť vzduchu je 75 až 80%. Výbušniny tu neboli nikdy použité, všetko bolo vykonávané ručne alebo strojom. Baňa Salina Turda je jedinečná v tom, že bola premenená na zábavný park. V obrovskej vstupnej sále, ktorá je dlhá asi 200 metrov a má až 13 poschodí, sa nachádza ruské koleso, biliardové stoly, minigolf a bowling. Z nej vedie dlhé schodisko k podzemnému jazeru. V neuveriteľne slanej vode sa dá člnkovať.

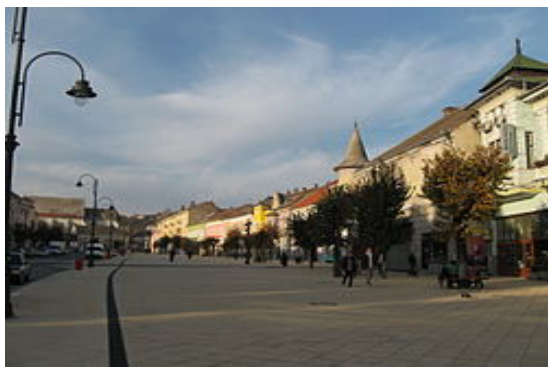
Salina Turda

Ruské koleso v bani Salina Turda

Iné zaujímavosti

Turda – mestečko na rieke Baran, asi 25 km južne od mesta Kluž. Turda patrila kedysi k jedným z najbohatších miest v krajine, čo je viditeľné aj na výstavbe. Historický názov je Potaissa. *Castrum Potaissa* existovalo počas Rímskej ríše. V 11. storočí sa tu usadili Sasi. Pri tatárskom vpáde v r. 1241 – 1242 bolo mesto zničené. V r. 1944 sa pri Turde odohrala bitka medzi nemeckými a maďarskými na jednej strane a sovietskymi a rumunskými vojskami na strane druhej. Bola to najväčšia bitka v Transylvánii počas druhej svetovej vojny.

Mesto Turda

Transylvánska kotlina – medzihorská kotlina, ktorej reliéf má často charakter pahorkatín až vysočín. Tvorí jadro historickej krajiny Sedmohradska. Leží medzi Východnými Karpatami na východe, Južnými Karpatami na juhu a Apusenskými vrchmi na západe. Rozloha je vyše 25 000 km². Nadmorská výška sa pohybuje najčastejšie v rozmedzí 500 - 600 m n. m. Reliéf má pahorkatinný charakter. Pahorkatiny rozčleňujú nivy riek a úvaliny, na úpätí okolitých horstiev sú zníženiny a menšie panvy. Je tvorená najmä neogénnymi pieskovecami obsahujúcimi vložky sadrovcov a soli, ktoré podliehajú krasovým javom.

Kontakt na baňu Salina Turda

Adresa: Aleea Durgaului ul.7

*Otváracia doba: Pondelok - nedeľa:
9.00-15.00*

Baňa sa zatvára o 17:00

Tel: 0040-264-311-690

0040-364-260-940

Možnosť hovoriť:

anglicky, rumunsky, maďarsky

Uzavretie bane od 25 decembra a do 1. januára

Castrum Potaissa

Pahorkatinná krajina Transylvánskej kotliny

Literatúra

http://en.wikipedia.org/wiki/Salina_Turda (november 2015)

http://sk.wikipedia.org/wiki/Transilv%C3%A1nska_kotlina (november 2015)

<http://www.atlasobscura.com/places/abandoned-turda-salt-mine> (november 2015)

http://www.welcometoromania.ro/Turda/Turda_Turda_e.htm (november 2015)

